

קרוב אליך

עבודת ה' ברורה וטידית

רבי יצחק
מייזנבוך
משעלו

ראיון עם די"י
רפי נתן שלוקח
את תורת הריקוד
ומעלה איתה
ניצוצות

מעמיקים ראו הזמנתם

הרב אפרים ארנברג טוען שאופנת ההסברים הפופולריים נעלת ומכוצת את הרעיונות הגדולים של בעל התניא. כעת הוא מזמין אותנו למסע של התבוננות ברעיונות המאקרו של הספר. עם הרבה חשיבה ומעט דוגמאות, הרעיונות המופשטים יישארו גדולים ויתגלו כהרבה יותר פרקטיים.

אל תתנו לעכבישים בבנק
להנות מהכסף שלכם

**משקיעים
באמזונה**
מקום בטוח לכסף שלך

לפרטים חייגו **072-395-1096**

"זה היום יוקבע למועד תמידי בישראל, אשר בו יתגדל וירתקדש שמייה רבה וירנעורר"

מלכה מקכה והתזעזעה

הרב חיים
שלום דייטש

הרב שבתי
סלבטיצקי

ניגונים:
זאנוויל ויינברגר

מוצאי שבת | 20:00 | בנייני האומה | ירושלים עיה"ק

ט"ז כסלו

ניגוני בעל התניא עם:

אברהם פריד

זאנוויל ויינברגר

יוסף קרדונר

חייך במודע מנחה

מוצאי שבת | 23:00 | בנייני האומה | ירושלים עיה"ק

ט"ז כסלו

דברי חסידות
מאת הרב
שניאור זלמן
גופין

מחיר כרטיס 35 ₪ | להזמנות: 03.313.7474 או באתר 'גלאטיקטי' | כרטיסים במקום על בסיס מקום פנוי

המבחן יתקיים ממוצ"ש ט"ז כסלו
עד יום שני י"ח כסלו
בין השעות 19:30-23:00
אין צורך בהרשמה מראש

מבחן על קונטרס
מהותם של ישראל
מהרב יואל כהן זצ"ל

עם הרב יהושע שפירא
ראש ישיבת רמת גן
בליווי תזמורת
'זמרת הארץ'

התוועדות חסידיית

לקראת י"ט כסלו

בנייני האומה
ירושלים עיה"ק

20:30

יום ראשון
י"ז כסלו

נותרו כרטיסים אחרונים!

בואו להתרגש ולשיר יחד מכל הלב ניגוני התעוררות

עם **אביתר בנאי** | **אברהם פריד** | **ישי ריבו** | **ברי סחרוף**

www.tzama.co.il | לרכישת כרטיסים: 03.313.7474

יום א' י"ז כסלו בשעה 22:00

כשהנשמה מתגעגעת

הרב יוסף
יצחק גורביץ'

הרב שבתי
סלבטיצקי

ההתוועדות י"ט כסלו

ניגונים:
הרב מנחם מענדל עמאר
ובניו

בנייני האומה
ירושלים עיה"ק

20:30

יום שני
ליל י"ט כסלו

1000 ספרי חסידות במחירים של פעם בשנה!

4 ספרים ב-100 ₪

3 ספרים ב-100 ₪

ספרי אור החיים
מרכז הספר היהודי הגדול בעולם
ISRAEL | U.S.A | EUROPE

יריד החסידות
תפארת שושן - כל אברכים וצעק

יום: מזומן/אשראי/כרטיסספר | בכפוף להוראות משרד הבריאות

אותה גברת רתפולרה מאוד ממהלפת רצה למאוד נגד בה
 ריאו קיאלה את האמירה רצאת כדבר שנתלח אלה בהלגחה
 פרטית, וריאו רצתה לעלות איתו מלפני.

קלף מנצח!

קלפים שהוציאו - יש קלפים על פתגמים מתורת רבי נחמן ויש קלפים מתורת הרב קוק ועוד ועוד. בסך הכול ודאי שכוונתם של המוציאים לאור היא מבורכת. הקלפים האלה נותנים מענה לכאלה שאין זמנם בידם, או כאלה שלא מסוגלים לקלוט הרבה מעבר לאותו משפט שמופיע על קלף שכזה.

אני מספר לכם על הקלפים האלו, בעקבות חבר שהענקתי לו במתנה קלפים של פתגמים מתורת רבי נחמן, וכעבור כמה זמן החזיר לי בתמורה סיפור. החבר סיפר שביקר אצלו זוג שלעת עתה אין להם קשר כל כך ליהדות וחסידות, וכחלק מהשיחה שהתפתחה ביניהם, הוא הביא את הקלפים והם הסתכלו בהם. הגברת האורחת שלפה קלף, והמשפט החסידי שיצא לה היה המשפט שלנו, שאדם יכול להטות כרצונו את המחשבה ממש כמו סוס שטר מהדרך ומחזירים אותו לדרך הישר.

אותה גברת התפעלה מאוד מהמשפט הזה שמאוד נגע בה. כנראה שהיא התמודדה עם מקום כזה של מחשבות שליליות. יכולות להיות מחשבות לא טובות בכל מיני צורות - עצבות ודיכאון או ייאוש ודאגות או אולי תאוה וקנאה. התובנה שמאחורי כל הרגשות הללו עומדת מחשבה שמפעילה אותם, ואפשר גם לכוון אותה, ממש דיברה אליה. היא קיבלה את האמירה הזאת כדבר שנשלח אליה בהשגחה פרטית, והיא רצתה לעשות עם זה משהו.

היתרון הגדול של הקלפים הללו, שנקראים 'עלי דרך', מלשון עלים, שבתחתית של כל קלף כזה, יש גם משימה, והיא תחת הכותרת 'עלה על הדרך'. המשימה שהייתה כתובה בתחתית הייתה: למשך יום אחד, כווננו את השעון שיצלצל אחת לשעה. בכל פעם שהשעון יצלצל, שימו לב היכן מונחת המחשבה שלכם. התרכזו לרגע, עצמו עיניים ואמרו בכוונה מספר פעמים: "נשמה שנתת בי טהורה היא".

אחרי תקופה, אותה גברת סיפרה לחבר שלי, שלמרות שבקלף היה כתוב לכוון שעון למשך יום אחד, היא שמה את ההתרעה הזאת בשעון למשך חצי שנה (!). היא העידה, שהחיים שלה השתנו לטובה בכל ההיבטים. בזכות כרטיס אחד של משפט חסידי. בזכות אמירה אחת שקיבלה תשומת לב מלאה, באמונה ובאימון, כמו זרע שמשקים אותו יום יום, הכרטיס צמח לעץ נפלא ששינה את חייה לטובה. חברים יקרים, גם אנחנו יכולים לדעת ולהיזכר לכוון את מחשבתנו כרצוננו. באופן אישי, בעקבות הסיפור הזה, הלכתי לחפש את הקלפים האלה, שהרבה זמן לא נגעתי בהם. הייתי צריך לחפש הרבה זמן בבית, עד שמצאתי ושלפתי את הקלף הזה. מידי פעם גם אני לוקח אותו בכיס, ואחת לכמה שעות שולף אותו החוצה כדי להיזכר במה שראוי להיזכר. ללא ספק - זה קלף מנצח!

שלוס חברים! אתם ודאי מודעים לעובדה שהמחשבה שלנו לוקחת אותנו בכל עת אל המקומות בהם היינו רוצים להיות. ומן הסתם גם ידוע לכם המשפט שהיכן נמצאת מחשבתו של אדם - שם גם הוא עצמו נמצא. המשפט הזה אמנם מיוחס לבעש"ט הקדוש, אבל בעצם הוא קדום יותר, כבר מאחד מרבותינו הראשונים. בכל אופן, הבעש"ט השתמש באמירה הזאת כאמת של חיים והוא בעצם בא לומר לתלמידים שלו לברוק טוב מה קורה עם המחשבות שלהם.

סוסים חושבים

וכאן המקום לשאול: האם אני חושב ונמצא במחשבותי במקומות שבהם באמת אני רוצה להיות? מי בעצם מנהיג את מי, האם אני מנהיג את המחשבות שלי, או שהן מנהיגות אותי? זאת שאלה של ממש - האם אני בוחר את דרכי, או שהמחשבות רצות יותר מהר ממני וסוחבות אותי איתן.

כשרבי נחמן מדמה את המחשבה לסוס, הוא אומר כך: "המחשבה פיד האדם להטותה כרצונו למקום שהוא רוצה... והוא ממש כמו סוס שפונה מן הדרך וסר לדרך אחר שתופסין אותו ברסנו ומחזירין אותו בעל כרחו אל הדרך הישר. כמו כן יכולים לתפס את המחשבה בעל כרחו להשיבה אל הדרך".

ברכיבה על הסוס יש יתרון גדול מאוד, מתקדמים הרבה יותר מהר מאשר ברגל. העניין הוא שהסוס יכול לעשות את תפקידו נאמנה רק אם המוביל שלו - כלומר, אני עצמי - יודע באמת לאיפה אני רוצה להגיע.

באמירות הללו של הבעל שם טוב ורבי נחמן טמון חידוש גדול. אם צריך להנהיג את המחשבה, אז בעצם זה אומר ש'אני' והמחשבות שלי איננו אחד. אם אין לסוס מנהיג מיומן שיכוון אותו כמו שצריך, מתוך בהירות הדרך, הוא תופס פיקוד, ועלול למשוך את הרוכב, כלומר אותי, למקומות לא רצויים. חברים יקרים, אני מקווה שהדיבור על הסוסים מעניק לכם אווירה נעימה של טבע, ולא מרתיע אתכם. אחרי הכל יש אנשים שהפעם האחרונה שהם ראו סוס מקרוב הייתה בקריעת ים סוף... בכל אופן, הנקודה המרכזית של כל דברינו היא שעלינו לאלף את הסוס.

כל שעה, חצי שנה!

אני לא יודע אם אתם מכירים את התופעה, אבל יש כיום עניין שצובר תאוצה, ואלה הקלפים הטיפוליים. מכיוון שחסידי לוקחים כל דבר אל הקדושה, גם קלפים הללו נמצא דרך להתחבר לעבודת ה'. יש כיום אנשים שדי רחוקים מפנימיות ומיהדות בכלל, וכל העיסוק שלהם בכתיבי החסידות והפנימיות הוא דרך הקלפים האלה. ברוך ה', אפשר כבר למצוא בכל נושא

חיכתם בכל שבוע לשיחת חברים עם מיכי יוספי?
עכשיו הספר!

חדש! מאות הטורים של שיחת חברים שהתפרסמו כאן ב'קרוב אליך'
 יוצאים לאור בספר!

ההשקה ביריד החסידות בנייני האומה בירושלים ב"ט כסלו הקרוב. אל תחמיצו

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסי השמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

אספקה מהירה
קנה היום - קבל היום! **

BLACK

SALE

FRIDAY

החלה
המכירה

24
תשלומים
ללא ריבית

גם המחירים מהזולים בישראל

וגם מתנה על כל קניה

שירות מהיר
עד הבית

PAYNGO.CO.IL | *5018

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-14:30 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 22:30 בתוקף 30.11.21 או עד גמר המלאי | בכפוף לתקנון המבצע המופיע בחנויות | ט.ל.ח. *סכום הקופון הניתן במתנה משתנה ממוצר למוצר ומצויין על גבי כל מוצר שמשותף במבצע. תוקף מימוש הקופונים בכפוף לתנאים המצויינים בקופון. אין כפל מבצעים, מלאי מינימלי למבצע 500 יחידות, בכפוף לתקנון המבצע המופיע בחנויות | **מגוון המוצרים שמזמינים היום ומקבלים היום מסומנים על גבי הפריטים באתר | בכפוף לתקנון ההובלות של הובלה מהירה

צבי יחזקאלי

מיד כשנפתחה דלת הרכב אל מול בית הדסה, הרגשתי התנגשות של רגשות בפיצוץ פנימי אדיר. התחושה הראשונה שעלתה היא ניצחון. לא שלי אלא שלהם. הם ניצחו.

הפחד, הדימוי והניצחון.

ייתכן.

לעיתים התנגדות לדרכו של מישהו שמגשים את חלומותיו יכולה להיות שיקוף לפחד שלך מהאמת שלו. הפחד מהאמת הביא את התקשורת הישראלית למתג את חברון כ"חבית חומר נפץ". אחת מהשתיים, או שאתקרב ואתבייש שכך חשבתי, או שאבצר את הדימוי ואתרחק.

חזרה בתשובה של אדם היא מלאה מעגלים ושכבות. זה לא רק חזרה לבורא עולם, להיראות כמו דוס ולדבר כמו דתי מבית. זה גם מהלך מחשבתי ואידיאולוגי שמרסק כל מה שהכרת בחיך. מרסק ומרכיב מחדש.

אז למרות שכבר אני מרגיש בבית עם מתנחלים מבת עין ובעצם זה ביתי, בנקודת חברון לא נגעתי עד היום. לא ביקרתי בעיר יותר מעשרים שנה. בפרשת חיי שרה לפני שבועיים עשיתי מהלך שלא נעשה מעולם, אמרתי 'כן' לדובר היישוב היהודי שהזמין אותי לשבת בחברון אצל האבות הקדושים. פשוט לא היה לי זמן לחשוב על "חבית חומר הנפץ" ושאר פחדים שזרעו בי. פשוט נפלט לי 'כן'.

מיד כשנפתחה דלת הרכב אל מול בית הדסה, הרגשתי התנגשות של רגשות בפיצוץ פנימי אדיר. התחושה הראשונה שעלתה היא ניצחון. לא שלי אלא שלהם. הם ניצחו. הם נשארו והקימו יישוב יהודי מאיר וחזק למרות כל כוחות העולם שנגדם.

תחושה שנייה היתה גאווה. יהודים מתהלכים ברחובות שבהם לפני 92 שנים נטבחו עשרות יהודים והיישוב נכחד. באותם בתים יש היום

אחד הדברים שהערצתי בעיקר בתור ילד ואחר כך בתור מבוגר, הם החלוצים. פורצי הדרך המהפכנים. אלו שחורגים מגבולות המציאות, רוכבי הערבות הבודדים חדורי מטרה בדרך ליעד שכף רגלו של אדם לא דרכה שם. כל חיי הלכתי לאור החלום הזה. אופנוע, טיולים לפינות רחוקות בעולם, טיפוס הרים ועוד שלל תחביבים שסבבו את האני, את האגו, אך ביקשו דבר אחד – התחדשות.

מנגד, פורצי דרך אידאליסטיים נראו לי לא כאלה חדשניים. אלו שהלכו אחרי אידאולוגיות נראו בעיניי כאנשים תמימים שנשבו בידי מנהיגים. בכל שנותיי באוניברסיטה ובתקשורת לימדו אותי כך לראות את תנועות ההמונים, מישהו מצליח להוביל את ההמון שאינו חושב לעצמו, והם כמו עדר עיוור נוהרים אחרי המנהיג. 'אופיום להמונים' כך נקראה כל תנועה דתית שקראה להמונים להצטרף אליה.

מאוחר יותר אגלה שהדחייה שהיתה לי כלפי החלוצים הללו שהלכו עם יהדותם, היתה קנאה מוסתרת ופחד מכך שייתכן והם מחזיקים באמת ואני לא.

וכך בחיבור הזה בין המחשבה והתקשורת נטבעו דימויים שהחזקתי בהם שנים. לפני עשרים וחמש שנים הסתובבתי בעיר חברון בין ערבים וחיפשתי מקום ללון. משפחה ערבית אירחה אותי ושם במשך שנה שלמה למדתי את כל מנהגי האסלאם, השבט והחמולה. ממש כמו אנתרופולוג שמתבונן בילידים המקוריים והתמימים, כדי ללמוד את חייהם ולהחכים.

בחברון מהצד הערבי תמיד תיארו את התמונה באופן ברור. המתנחלים הם הקיצוניים שמאיימים על חיי העיר. קחו אותם מכאן ותראו כמה שלווה תהיה בחברון. התקשורת המשיכה את אותם מסרים רק באופן יותר דימויי. המתנחלים מאיימים על מאות אלפי ערבים ועל חייהם, וכל האשמה על ראשם של אלו שנכנסו לגור בתוך חברון.

שנים על גבי שנים זו היתה הנוסחה האקסיומטית, שלא חשבתי שיכולה להשתנות. ככה זה. בדקתי וכך אמרו לי בצד השני. דבר אחד לא בדקתי במשוואה הזו – מי הם "המתנחלים" ו"הקיצוניים".

תחילת השבר היה כאשר התחלתי להכיר יהודים מחברון. סיני תור הזמר, אחיו כוכבא ויהושפט, כל אחד מהם גיבור בדרכו ובחייו. וכל זה הפלא ופלא – לא על חשבון הערבים. פשוט יהודים עובדי השם, סמוכים לקברי אבותיהם, חיים עולם פנימי שנראה בטלוויזיה הפוך לגמרי. יתכן שאני טועה כאן? יתכן שהם חלוצים אמיתיים ואני בעצם מרגיש שנאה כלפיהם כי הם עושים את הדברים באמת ואני לא?

ישיבת ההסדר
רמת-גן
 רח' אצ"ל 39 רמת-גן

פותרים את היום בלימוד
 מפגש אמיתי וחי!
 כיבוד מפנק!

ימי חמישי // 2 שיעורים קצרים
08:20 הרב יהושע שפירא

חסידות בפרשת השבוע

08:50 הרב בן ציון אלגאזי

צורבא מרבנן בעיון

לפרטים נוספים: 050-7966374
 aharon@yrg.org.il

משודר גם בערוצי הישיבה

בית דין לדיני ממונות
 לתביעות קטנות בישיבת ההסדר רמת גן

בנשיאות מו"ר הרה"ג יעקב אריאל שליט"א

לפרטים נוספים ניתן לפנות למזכיר בית הדין:
 יוסף שכטר 058-5902937

היהודי. להתפלל באולם יצחק במערה בטבעיות, להתהלך בין בתי היישוב, לראות את הדלתות הפתוחות, את הלב של אנשי היישוב היהודי שבגבורה סופגים את הביזיונות וממשיכים בדרכם. זו אותה חלוציות שהערצתי מילדותי, עכשיו אני קולט.

ברקע אפשר לראות את התחלות הבנייה, את החיבוקים עם החיילים וכרזות מאירות עיניים על ציוני הדרך ההיסטוריים של היישוב. ניצחון יהודי בתוך כישלונות ישראליים. כמה מרען ומחיה. מדהים.

הזמן כאילו עצר מלכת 4000 שנה. אברהם ושרה. קניין וקשר. אותם ערכים של העם המתוק הזה.

צלחות החרסינה באוהל האירוח וארוחות הגורמה בשבת הבהירו לי שבצעם אי אפשר לעצור את התנועה היהודית העצומה הזו.

גם אם אומרים עליהם הכל, זה לא משנה. גם אם מעלים את המס על הצלחות החד פעמיות, יהודים ימצאו פתרון. הם בוגרי אנטיכוס פרעה והמן, אז מה הבעיה?

חברון היא חיבור ובעיקר דרישה לא להתנהל מתוך פחד ודימויים אלא מתוך אמונה, קשר וקניין. האורות והשמחה כבר פחות ניתנים לתיאור. זו היתה חוויה ייחודית. במוצאי שבת נהירת ההמונים הבהירה לי שעם ישראל ניצח. זה רק לא דווח בחדשות.

שולחנות שבת, ישיבות, שמחה. ערכי חברון לא האמינו שזה קורה להם אבל ב-67' כשחיילי צה"ל התפללו לראשונה במערת המכפלה, מכל הבתים הערבים הונפו דגלים לבנים לאות כניעה ותחינה שלא יטבחו בהם בחזרה. ייקח עוד כמה שנים עד שהערבים יבינו שיהודים לא נוקמים; הם בעיקר נותנים, לעיתים יותר ממה שנחוץ בשכונה המזרח תיכונית שלנו.

התחושה השלישית והפחות נעימה שחשתי הייתה בורשה. מתבייש שזה מה שחשבתי על האנשים הללו. חלוצים אמיתיים שלא היה להם זמן לכבוש פסגות של הרים או לנסוע בעולם על אופנוע. הם רצו לישב למערת המכפלה כמו כלב בן יפונה, ואני רצתי לתקשורת לספר בעובדות בדוקות את דיבת הארץ.

בעודי מרגיש את כל הדברים הללו הגיעו לקחת אותנו בני משפחה מתוקים, להראות לנו את הדירה שבה שנעשה את השבת. זהו, זה כבר היה יותר מדי. הבושה האישית והניצחון היהודי התערבבו בין עשרות אלפי יהודים שמחים ושונים, שלא ראו יותר מדי טלוויזיה אלא הסתכלו יותר על השמיים ועל האמונה, ולא חקרו את העניין באופן מסובך מדי. הם פשוט באו לשבת אצל הסבא והסבתא של העם

חייל יקר, שמחים להזמין ליום ישיבה לכבוד י"ט כסלו

בהשתתפות:

יג"ר
מחנה משותף
הרב משה שילת

הרב הראשי
לצה"ל תא"ל
הרב איל קרים

רמ"ח הרבנות
אל"מ
הרב שרון צברי

17:30 סיום משוער

12:15 שיעורים ובסיומם התוועדות חסידיה

11:30 התכנסות וכיבוד

יום רביעי כ' בכסלו | 24.11.21 | בנייני האומה ירושלים

פרטים והרשמה: מוקד רעוו"ת 052-928-6726 | ניתן לשלוח וואטצאפ | במייל צבאי- נתנאל ארליך Ctrl k+

ב"ה

ישיבת

התוועדות חסידיה
בליווי שירים וניגונים

אברהם פריד | ישי ריבו
עקיבא

ע"פ פקודת מטכ"ל 0303.34 כל חייל דתי זכאי לשלושה ימי ישיבה כל שלושה חודשים

הגעה על מדים חובה | באחריות המפקד לנודא נוכחות החייל לאורך היום

הכניסה מותנית ברישום מראש | הכניסה לבעלי תו ירוק בתוקף

יש לך אש?

לשבת חנוכה בבסיסי צה"ל דרושים בחורים / משפחות

< תודעת שליחות > כריזמה < בעלי יכולת אישית גבוהה
ידע תורני > ניסיון לדבר מול קהל ולב פתוח

חושבים שאתם מתאימים? הצטרפו אלינו!

מייל svc@mmf.org.il

לינק להרשמה

בכפוף למתווה התו הירוק \ PCR

כל אחד הוא אור קטן וכולנו אור איתן

איך השם שברא עולם כל כך מגניב כתב תורה כל כך מרובעת?

עולם הפוך ראית

יובל פרוינד

לשאלתך איך ה' יתברך נתן תורה כל-כך מגניבה בעולם כזה מרובע. זה באמת פלא גדול. עולם אפור ומתכתי כבול בשלשלאות של הרגל ושיגרה ובאזיקים של קנאה תאוה וכבוד, ופתאום משום מקום תורה כל-כך משוחררת ופנטסטית שמוציאה לשון לכל החוקים, זה באמת לא ייאמן ותודה שהערת את לבי לכך.

ובכל זאת, נחזור לניסוח שלך. התורה מרובעת כשמלמדים אותה עם סרגל. ודאי שיש צד כזה בתורה - של הלכה ודין וחוקים. אבל זה רק חלק אחד בתורה - החלק הנגלה והמעשי (ועוד מעט אתייחס גם אליו). אבל יש עוד הרבה רבדים לתורה - יש בה רמזיה שפותחת כל דבר לעוד כמה כיוונים ויש בה מדרש עם כל-כך הרבה דרמה, הומור וחוויה פנימית ויש בה סוד עם עושר אדיר של עונג, קסם, אהבה ושמחה. אז בבקשה תלמד תורה ותחיה תורה באופן קצת פחות מרובע וקצת יותר מגניב.

ודבר אחרון - מרובע ומגניב הם מושגים חמקמקים שלפעמים ממש מתהפכים. העולם היום מבין ששפע של חוויה ועוצמה (שמרגיש מגניב) שלא מצליח לגבש מסגרת וכלים בריאים שממשיכים לאורך זמן - הופך להיות טירוף, גסות והתמכרות והוא בשלב הזה ממש לא מגניב. כלומר הריבוע, הכלי, עוזר למגניב לשכון, להתיישב בחיים ולהישאר. זה הכוח של הריבוע שבתורה - כמו המשל העתיק של חז"ל שדימו את יצר הרע לתבשיל ואת התורה לתבלין. את מה אוכלים - את התבשיל, אבל התבלין עושה את ההבדל. בתאבון.

אורות מגניבים בכלים מרובעים

הרב שאול ירוביץ

המתח בין תחושה הרמונית של ספונטניות וזרימה ובין נוקשות של חוקים וכללים קיימת בכל תחום - גם בחיי העולם וגם בתורה. מוזיקה ואמנות בכלל מורכבים מנביעה פנימית לצד ביצוע מוקפד; וגם גיונגל פראי ומגניב מושחת על חוקי טבע קבועים שכל הצומח והחי בגיונגל מחויבים להם ללא יוצא מן הכלל. וגם בתורה תמצא את שני אלה מתקיימים במקביל - תשוקה אדירה והארה שאין להן סוף לצד חוקי ההלכה הנוקשים. נקודת המבט של השאלה מטעה בכך שהיא מזהה ומסמנת את הקוטביות הזאת כפער שבין העולם ובין התורה.

בין האורות והכלים יש חיכוך המידי וניגוד מובנה, ואין לזלזל בפער הזה. העבודה המרכזית המוטלת על האדם על פי פנימיות התורה היא לבנות ערוץ וגשר בין שני אלה; 'ליישב את האורות בכלים' זו ליבת עבודת האדם.

הצעד הראשון בבניית הגשר הוא לזכור את נקודת המוצא, שה' שברא את האורות הוא גם זה שברא את הכלים ושניהם מבטאים בשווה את הגילוי הא-לוהי שבבריאה.

התפיסה הבסיסית ביותר שעליה אולי מושתתת כל תורת הפנימיות הוא העיקרון הקדום המבואר בדברי חז"ל ש"באורייתא ברא קודשא בריך הוא עלמא". לא רק שמויצר אחד באו אלא הרבה מעבר לכך - התורה היא המפה הפנימית של העולם, העולם הוא השתקפות מוחלטת של התורה וחייבת להיות קורלציה מוחלטת ביניהן, התורה היא הפנימיות והעולם הוא הגילוי החיצוני הממשי שלה.

מטבע הדברים החיצונית נראית לכל מתבונן, אך כדי לראות את הפנימיות צריך לחקור ולהעמיק. ההוגים הגדולים ביותר גילו לעתים את הבורא מתוך בריאתו יותר מאשר על ידי תורתו, בבחינת "פִּי אֶרְאֶה שְׁמִיךְ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעֶיךָ יָרַח וְכוֹכְבִים אֲשֶׁר כּוֹנְנִתָּה". אך מבט פנימי שלם וכולל על העולם אפשרי רק על ידי התורה. הרוצה ליהנות ולתקשר עם העולם ללא הלב הפנימי שלו, הרי זה דומה לינות שכל עיקרה היא התאוה הרגעית ללא התקשרות וללא מחויבות, חיצונית ללא פנימיות.

הסיפור הגדול הוא שכאשר אתה מחובר לעצמות האור, אתה מכיל בקלות את כלליו הנוקשים, וכאשר אינך חש את הפנימיות, החיצונית מכבידה. מכאן עולה התחושה המתוארת בשאלה: העולם הזה כולו חיצוני, ולכן קל לנו לחיות את מהותו ואיננו מרגישים את כובד חוקיו. מתי לאחרונה הייתם מוסיכלים מכך שאתם חייבים לנשום ללא הפסקה? מתי התעצבתם על כוח המשיכה שמגביל את התעופה שלכם?

ואילו ביחס לתורה שהיא פנימיות, ואיננו פוגשים את עצמותה ללא מאמץ, קל יותר לזהות את החוקים בלי האור הפנימי, וזה אכן יכול להכביד מאוד.

אך כאשר תטעם את מתיקות הפנימיות האלוקית שבתורה אז תראה שהתורה היא "אֲרָפָה מְאֹרָץ מְדָה וְרָחֲבָה מְנִי יָם" ותחוש עד כמה "טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ מֵאֲלֵפֵי זָהָב וְכֶסֶף". אלא שאז העולם יראה הרבה יותר משעמם.

מתנמנם על הר געש

הרב אלי שיינפלד

מטפס האדם לאיטו במעלה ההר. סלעים, חול ואבק, אופפים אותו מכל עבר. אבנים קטנות, אבנים גדולות, ושכבות של עפר המעידות על אירועי העבר. ההר צחיח, דומה שאין בו נפש חיה. לפתע, ללא התראה מוקדמת, פורצת מבטן ההר לבה רותחת, אש אדומה. ההר שעד לפני מספר רגעים היה לכאורה ללא תנועה, כעת, גועש הוא ורועש. ברגע אחד ניכר לעין כל שעשבת העפר החיצונית, היא בעצם מעטה דק המונח על חיים חבוים.

כמו בהר געש כך גם בעולמות של רוח. לרוח תנועה אינסופית. היא נסתרת וחבויה, פנימית ועמוקה. יש לה קסם וגם סוד. לעיתים, למתבונן מבחוץ היא נראית קצת קריה ויבשה, אבל מי שיודע להתבונן פנימה, רואה, ובעיקר מרגיש את הבערה הפנימית המוסיפה והולכת.

וכמו ביחס לאש כך גם בעולמות של רוח, בכוחה של האש לחמם ולהאיר, להוסיף הרבה ברכה, בו בזמן שבכוחה גם לשרוף ולכלות, לחסל כל חלקה טובה. ומה יעשה האדם, ולא ייכווה?

המסגרת הברורה, המעשים המדודים, המצוות הכתובות והסייגים הנתונים דומים לפתילה משוכחת באמצעותה האש תיתפס ותאיר למרחקים. בזכות ההלכה המדויקת, והמצוות המעשיות אנחנו יכולים לגעת בלבה הרוחנית הבעורה, בלי להתבלבל וכלי להיכוות. לא לחינם לימדונו חכמינו שאדם שחכמתו גדולה ממעשיו, תבוא הרוח ותעקור את הבניין שבנה.

ומה עם מי שמרגיש שהמצוות נעשות על ידו באופן יבש ומשמים, ללא שירגיש עומק גדול ומשמעות פנימית? האם אין למעשיו ערך? האם אין להם משמעות? לימדונו חכמינו ש'מצוות לא צריכות כוונה' וגם אם לא השכיל האדם לגעת בשורשי הדברים, פעולותיו ומעשיו מאירים באור יקר, מכוח קיום דבר ה'.

ולמרות זאת, האם נכון להסתפק בקיום ההלכה ללא הבנת סודה ועומקה? לימדונו חכמינו ש'מצוות צריכות כוונה', כלומר שערך המעשה גדל בהתאם לעומק המפגש עם העומק הטמון בו. לכן ראוי ואף נצרך להיפגש עם עומק המצוות וההדרכות ההלכתיות.

עלינו לפעול בשני צירים בו זמנית, הראשון הוא קיום. השני העמקה. הציר הראשון מחייב אותנו לקיים את ההלכה, קלה כחמורה, ללא ויתורים. הציר השני מומין אותנו להעמיק בלימוד משמעות הציוויים. כך נוכל להיפגש עם הר הגעש הרוחני שמבחוץ נראה צחיח וסתמי.

מכניס
איותר לך סוף
חודש כספי!

אותיות וילדים

דאי תנוכה

מתקיק לכך

ולך

משחק בזמן הזה
משחק אתגרי המעשיר את הידע על מושגי חג החנוכה

משחק שמונס
משחק קלפים בסגנון "מלחמה" בעקבות המכבים שבו מעטים מנצחים את הרבים!

מגזין אותיות וילדים במבצע מהניסים!
למצטרפים עכשיו, 2 משחקי קופסה מדליקים לחנוכה במתנה!

*המתנה בתחובות לשה

בין הכותבים: שי צרקה עם קומיקס "הרצל" | ג'קי ירחי | מושיק גולסט עם קומיקס "המטה השבור" | נתנאל ובת-אל אפשטיין | חיים ולדר | אורי לרמן | טוביה רוזנפלד | אבישי שטרית | יהונתן רוזנהק | נדב נוה | אתי אלבוים | דובי קייר עם קומיקס "ארותר ובלו" **סדרים:** יצירה | אומנות | לימוד אנגלית | ציור | אפיה ובישול | טבע והיסטוריה | תרבות ומדע | איסון אישי וייעוץ ועוד

אותיות וילדים
חדש עם ילדי ישראל

הצטרפו עכשיו << התקשרו 8980*
או חפשו בגוגל 'מגזין אותיות וילדים'

מבית
פנימה
מגזין לנשים

פּוּנְקָה

מונולוג?

אורי צוקר, ישיבת לב חדש, שילה

וגם כמה אפשר לחפור לו עם אותן בקשות כבר אלפיים שנה? זהו, הוא הבין את הקטע ויענה לנו כשהוא יתפנה מכל העיסוקים החשובים שלו, לא צריך לנדנד לו כל שניה.

אולי בכלל כדאי לחשוב על תפילה חדשה ומגניבה כזאת שמשנה את עצמה כל פעם מחדש, משהו עם פאנצ', וכדאי להכניס שם דק דברים חשובים ממש כמו: משיח, בית המקדש וכאלה, נושאים ששווים את ההתייחסות שלו.

בקיצור, סטארט-אפ.

האמת שהסטארט-אפ הזה רץ כבר מלא זמן בפורמט חלקי, קוראים לו 'התבודדות', והוא מזמין את כל מי שמעוניין לדבר עם ה' כמו שמדברים עם חבר. אין צנזורה, אין הגבלות, וגם אין טקסט מובנה.

בכל זאת הפורמט הוא חלקי, כי בהתבודדות מדברים איתו על הכל הכל הכל. כן כן, גם על שרוכים בנעליים, יתושים שלא נותנים לישון והחבר שלא מפסיק לרדת עליכם. בדיוק כמו שמדברים שם על געגועים לה' וגאולה שלמה.

לאן אתם רצים?

שניה.

עוד אל תזרקו את התפילה הרגילה לפח, יש עוד כמה דברים שאתם פשוט לא רואים נכון.

למה נראה לכם שהדברים הקטנים שלנו לא מעניינים אותו? כי הוא גדול?

דווקא נראה לי שהוא יוצא נורא קטן לפי התפיסה הזאת, כאילו הוא כל כך מוגבל שהוא לא מסוגל להתעסק עם דברים קטנים. אם אני מאמין שהוא אין סופי, אז אין משהו שקטן מדי בשבילו בדיוק כמו שאין משהו שגדול מדי בשבילו, הכל שווה התייחסות מלאה.

ואם כבר דיברנו על האין סוף ברוך הוא, אז רק להזכיר שגם הסבלנות ותשומת הלב שלו הן אין סופיות, ויש לו אין סוף זמן ויחס לכל מה שמעסיק אותנו. ומכיוון שאנחנו כל כך חשובים לו, כל מה שחשוב לנו חשוב גם לו.

באמת באמת.

ועוד מילה לסיום.

הטקסט המשעמם מהסידור? זו טעות אופטית.

המילים הן אותן מילים, אבל אנחנו לא מפסיקים להשתנות. הדעת שהיינו צריכים בבוקר היא לא הדעת של הצהריים, התשובה של היום היא לא התשובה של מחר, ולצער הלב כל יום יש לנו דברים חדשים לבקש עליהם סליחה.

כל תפילה היא משהו חדש לגמרי שלא היה אף פעם בעולם.

אם לוקחים את הסידור ומפסיקים לקרוא אותו, אלא מתחילים לשוחח אותו, ובעיקר מאמינים באמונה שלמה ומלאה שה' ממש ברגע זה יושב מולי ומקשיב ברצינות תהומית לכל מילה שיוצאת לי מהפה, התפילה מפסיקה להיות נטל והופכת להיות רגע אישי ואינטימי עם הבורא ברוך הוא.

רגע אין סופי של קשר.

זה התחיל בשיעור היסטוריה משעמם רצח, אחר כך בגרות במתמטיקה, ישיבה עם החברה בבית של חלפון לראות את ברצלונה בליגת האלופות, העבודה החדשה במסעדה הזאת שאני לא זוכר איך קוראים לה אבל האוכל סבבה, שיחה דחופה עם ההורים שהמחנך הזמין אותם, וזהו בסך הכל.

שלושה צעדים אחורה, ואני שוב בבית הכנסת.

גאון מי שהמציא את תפילת עמידה, ככה אנחנו מספיקים לסגור את כל הפינות שהשארו פתוחות במהלך היום. מה עושים הגויים המסכנים שמתפללים רק פעם בשבוע? איך הם מארגנים את החיים שלהם?

חוץ מזה לא כל כך ברור מה הקטע של התפילה הזאת. אותם טקסטים שחוזרים על עצמם שלוש פעמים ביום בלי שינויים, בלי רחמים, רק אנחנו והסידור במונולוג שלא נגמר.

מונולוג?

אתם סגורים על זה?

בעצם זה מאוד מובן, הוא הרי גדול מכדי להתעסק עם כל השטויות הקטנות שלנו, באמת יש לו דברים חשובים יותר, אנחנו בסך הכל פסיק קטן בתוך כל מה שיש לו לעשות.

סניטות
וחרי אול
הפליין!

מיניסטר?

חלבט באיזו ישיבה ללמוד?
חפשי מקום לצמוח ולהתפתח?

הגעת אל היעד!

ישיבת עטרות נחמיה - בראשות הרב מיכה הלוי
מזמינה אותך לשבו"ש!

לימוד גמרא ואמונה לאור תורת הרב חוק זצ"ל • אוירה משפחתית
ר"מים זמינים, קשובים ומקדמים כאן בשבילך • חבורה נפלאה שצומחת יחד בעבודת ה'

מחכים לראותך!

97' הנחית משרד הבריאות

מאור: 054-5577673 | כנס להתרשם: ateret-nehemiah.co.il

רבינו לאט
בקול שגור
אין לים יאוש
באחורם כלל!

פלזמנות פל
לפתחה חזלה בחיים
וספר לא רבי נחמן
מתנה!

כנס ההתחזקות נהר דעה

חמין חמ
ולתיה קרה
אל חלבין בבית!

לצאת מהיאוש והויתור לעצמך
ולהתחבר לאמונה שגם בחושך
ה' אתך עמך ואצלך!

שיעורים: מיכי יוספי | דן לוינזון | שאולי חיון

הופעה מלאה של
יוסף קרדונר

צילום קרדונר: יואב אור | שטחיה שאם: 0526477201

יום חמישי כ"א כסליו (25.11)

פתיחת דלתות 18:30

מרכז חיבה, רחוב הרצוג 75 ירושלים

עלות ש"ח 67 | בהרשמה מראש ש"ח 49 בלבד

לנרשמים עד יום ראשון י' כסליו (14.11) ועד 100 נרשמים

בלינק המצורף | nahar.org.il | 054-243-8624

של ישות אחת: רחל, שתוארה כ"יפת תואר ויפת מראה", היא הפן היותר ארצי ונגלה שלה, ולא, עליה רק נאמר "עיני לאה רכות", היא הפן היותר רוחני ונסתר שלה (זה המתגלה דרך עיון, לשון עיניים).

לפי קריאה זו, אפשר לקרוא את כל סיפור גישוואיו של יעקב לרחל ולאה באופן חדש. ניתן לחשוב על יעקב כמסמל את האינטימיות של כל אחד מאתנו, צאצאיו הקרויים על שמו, ועל רחל ולאה כמסמלות את שתי הפנים של בן או בת זוגנו. ספציפית יותר, רחל היא הפנים הגלויות של בן הזוג ולאה היא הפנים הסמויות שלו.

לפי זה, השתלשלות האירועים בין יעקב לנשותיו היא משל גדול לגבי מה קורה לנו כשאנו מתחננים:

בשלב הראשון אנו מתאהבים בבחינת ה'רחל' של בן הזוג, הפנים הגלויות שלו. אלו פנים צעירות ויפות, ולכן קל ונוח להתאהב בהן. אך כמו לכל אדם בעולם, גם לבן הזוג יש פנים פנימיות ונסתרות, בחינת ה'לאה' שבו. פנים אלו אינן יפות ומושכות כמו החיצוניות, אלא בוגרות ומאתגרות יותר. עם פנים אלו איננו רוצים להתחתן, ואכן כשאנו מתחננים איננו משערים שנאלץ להתמודד איתן.

ואז מגיעה המהלומה. זה יכול להיות שנה אחרי החתונה, חודש אחריה, או אפילו בבוקר למחרת. אנו פוקחים את עינינו, מסתכלים על בן הזוגנו, ומגלים לזעזוענו ש"הנה היא לאה": יש לו בדיוק את התכונות שלא רצינו!

מהי התגובה הראשונית שלנו? כמו יעקב, אנחנו רצים החוצה וזועקים: "רימו אותי, לא חתמתי על הדבר הזה!" תגובת הבטן שלנו היא רצון לברוח.

אבל אם נמשיך להגיב כמו יעקב, לא נברח. נזכיר לעצמנו שהחיים הם מסע ותהליך. כנראה שלאה היא חלק מהזיווג שלנו, דמות שנגזר עלינו משמיימים לחיות עמה וללמוד לאהוב אותה. כנראה שכדי לזכות באמת ברחל צריך לעבוד שבע שנים נוספות - וגם אז לאה תישאר בתמונה. היא חלק מבן הזוג שלנו, לעד.

יתרה מכך, בחינת לאה היא מקור השפע העיקרי שלנו: ממנה נולדו ליעקב רוב הילדים שלו, ממנה יצאה שושלת הכהונה (לוי) והמלוכה (יהודה), ועוד הרבה דברים נפלאים. אכן, אין זה מקרה שבסופו של דבר לאה היא זו הקבורה לצדו של יעקב במערת המכפלה: במובנים רבים, היא זוגתו הנצחית עוד יותר מרחל.

לברוח מהצד האפל

לאה לא הייתה הזולת המאיים הראשון שיעקב התמודד איתו. קדם לה אחיו התאום עשו, ממנו הוא נמלט. אם יעקב מסמל את האני שלנו, הרי שעשו מסמל את הצד האפל של נפשנו, התת-מודע השוכן בצללים. בריחת יעקב מעשו היא אפוא משל לבריחה שלנו מהצדדים הלא-מתוקנים שבנו.

הדבר המרתק ביותר הוא, שעשו ולאה קשורים זה בזה. לפי המדרש, לאה הייתה מיועדת להתחלה להתחתן עם עשו. הוא היה הזיווג המקורי שלה. זו אחת הסיבות שיעקב נבהל כל כך כשראה את לאה למחרת החתונה: היא הזכירה לו את אחיו התאום ממנו הוא ברח, הצד האפל של נפשו.

כאשר יעקב החליט להישאר עם לאה ולא לברוח, הייתה זו התחלת ההתמודדות שלו עם בחינת עשו שבו. דבר זה הכין אותו לקראת העימות עם המלאך של עשו - השורש הרוחני של צדו האפל - בזכותו הוענק לו השם הגבוה שלו, ישראל.

נקודה למחשבה: אם לוקחים את הביטוי המדויק כפי שהוא כתוב בתורה, "הנה היא לאה" (כך כתוב), ומחשבים את הגימטריה שלו, מגלים שהיא שווה בדיוק למילה "גיהנם" (שוב, כפי שהיא מאויימת במקורות). פניו הנסתרות של הזולת, אלו המאיימות עלינו ושאונו מבקשים לברוח מהן, הן בדיוק הגיהנום שלנו עליו דיבר סארטר.

אבל יש גם חדשות טובות: אותו מספר בדיוק שווה גם לערכו של הביטוי היפה והנודע שהעניק לרבי נחום איש גמזו את שמו, "גם זו לטובה". אם נסכים להתמודד עם הגיהנום שהזולת משקף לנו נגלה שגם הוא לטובה, ואפילו מקור הטובה הגדולה ביותר שלנו - החיבור לעצמיות הגבוהה שלנו.

נקודה למחשבה

ניר מנוסי

ויצא: להתחתן עם רחל, להתעורר עם לאה

הפילוסוף הצרפתי ז'אן-פול סארטר אמר פעם משפט מבהיל: "הגיהנום הוא אנשים אחרים". סארטר התכוון בכך, שלפעמים אנשים מסתכלים עלינו מבחוץ, ומבלי להכיר אותנו שופטים ומקטלגים אותנו. במקום לראות בנו סובייקט עם עולם פנימי עצמאי, הם רואים בנו אובייקט. במקרים אלו פנימיותנו כמו נגזלת מאיתנו ואנו חווים סוג של מוות או גיהנום.

גם לרבי ישראל בעל-שם טוב הייתה אמירה על הזולת, אבל אחרת לגמרי: הזולת הוא המראה שלנו. כאשר אנו רואים פגם כלשהו באנשים אחרים, הדבר קורה בהשגחה פרטית משמיימים, כדי שנשים לב שאותו פגם קיים גם אצלנו ונתקן אותו בתוכנו. הבעש"ט רצה שאנשים יפסיקו להקפיד על אנשים אחרים או לשפוט אותם, ובמקום זאת יתעסקו בתיקון עצמם.

אם מחברים את שתי האמירות הללו מתקבלת מחשבה מעניינת: אם אני חווה את הזולת כגיהנום, זה בגלל שהוא משקף גיהנום כלשהו הקיים בי. הזולת מפגיש אותי עם כל הדברים בתוכי שעדיין לא מתוקנים, כל החולשות והפגמים שלי, וחוויה זו מבהילה. אם איני מוכן להודות בפגמים האלו ולהתחיל לתקן אותם, הרי שאתמלא בכעס, שאותו אשליך עליו. אש הגיהנום שאזזה בו לא תהיה אלא השתקפות של הכעס המודחק שלי על עצמי.

אנחנו תמיד מתחננים עם שני אנשים

גם ליעקב הייתה התמודדות עם זולת מאיים, שלקחה אותו לעבודה פנימית. יעקב התאהב ברחל ועבד שבע שנים עבורה. השנים עברו "כימים אחדים באהבתו אותה", בין השאר בגלל שמיום ליום הוא הרגיש איך הוא מתקרב ליום הנישואין. אך בהגיע ליל הכלולות המיוחל הסתבר שאבי הכלה, לבן, החליט לרמות את יעקב ולחתנו עם בתו הגדולה, לאה. יעקב התחתן בחושבו שהכלה היא אהובתו רחל, אך כשקם בבוקר גילה ש"הנה היא לאה".

כולנו גדלנו על הסיפור הזה, אך ספרי הקבלה והחסידות הציעו לו פרשנות שונה מהמוכרת. לפי הקבלה, רחל ולאה מסמלות שתי בחינות או צדדים

כ"ה
מחפשים ערב תרבותי תורני מרתק?
פעילות מעצמיה לחנוכה או ל"ט כסלו?

זיו כוכבא מוסיקאי ומרצה

"אני מאמין שכדי להעביר מסר רעיוני כן שיחזור באמת לאוזן וללב, צריך להרים את האדם למצב מרווח ואת זה נעשה דרך הניגון. הקטעים המשולבים בתכנים מתוך פנימיות התורה באופן שהוא גם עמוק וגם נעים ומהנה"

- הרצאות מרתקות וייחודיות
- ערבי ניגון ומחשבה
- התועודיות הרוממות
- פעילות בהתאמה לכל החוגים

חסידות * ניגון * גאולה
להלמות
050-6998643
ziv.kochba@gmail.com

עקבו אחרי ניר מנוסי

בחנוכה הקרוב

פריד ריבון

ביחד ולחוד

רביעי כ"ז בכסלו • 1.12

ארנה ירושלים

TICKCHAK.CO.IL | *6565

ט. דוידסון - ניהול אמנים - ארנה

ועכשיו כזלים לרקודים

"כשמפחה שאינה
יהודית ממקסיקו מתעדת
את עצמה רוקדת לקול
צלילי השיר 'השם מלך'
ומצהירה שהיא מאוד
אוהבת את השיר, אני
יודע שעשיתי את שלי".
הדיג'יי שחורך את הרשת
ומלמד את העולם לרקוד
ברייקדאנס, שוב מגיע
ל'צמאה'.

ישראל שוחט

וק מחנה יהודה בירושלים כבר הורגל במחזות בלתי שגורתיים, אבל כשהדיגיטי רפי נתן תיעוד את עצמו מתהלך ברחבי השוק ומציע לעוברים ושבים סופגנייה חנים לרגל חג החנוכה תמורת ריקוד משותף, היו לא מעט אנשים שהרימו גבה לפשר העסקה הלא ברורה, אבל נענו לטעימה והצטרפו לריקוד. התיעוד הייחודי בסגנונו הועלה לאחר מכן לרשתות והביא לגל תגובות נלהבות ולמספר צפיות אדיר.

"זו לא הפעם הראשונה שיצאתי לאתגר כזה", מספר רפי נתן, "בהזדמנות אחרת, במהלך חול המועד סוכות, יצאתי להסתובב ברחובות תל אביב וקראתי לאנשים להצטרף לאתגר 'הלולב שייק'. הפעלתי ברקע שיר מיוחד והתאמתי לו מילים שהסבירו לאיזה כיוון יש לנענע את הלולב, ככה יצא שגם רקדנו לפי הקצב וגם קיימנו את הנענועים כהלכתם. חיפשתי בעצם ליצור סרטון ריקוד מיוחד, כזה שיהיה קשור לחג עצמו, דבר שלא היה עד אז. אם הייתי מציע לאנשי תל אביב לנענע לולב ככה בצורה פשוטה, לא בטוח שהייתה היענות, אבל עכשיו כשבאתי עם אתגר והגשתי להם את המצווה במעטפת עכשווית ומגניבה, זה סחף את כולם, גם אנשים שאינם יהודים התעניינו."

"ההד שנוצר ברחבי הרשת מהרגע שהסרטונים עלו, הביא למיליוני צפיות ושיתופים. אפילו עיריית תל אביב שיתפה את הסרטון בחשבונות שלה".

למה בעצם חשוב לך להריקוד אנשים?

"הריקוד מצליח ליצור חיבור בלתי רגיל בין אנשים, חיבור שנעשה למרות ההבדלים שמפרידים בינינו. לריקוד יש שפה מיוחדת, באמצעות הריקוד אפשר לתקשר בכל מקום ובכל מצב. אפילו אדם שידוע עשר שפות יכול להגיע לפינה בעולם בה הוא לא מכיר את השפה המדוברת. מה הוא יעשה בשביל לתקשר עם הסביבה? הוא 'דבר' באמצעות מחוות גוף מסוימת וינסה להסביר דרכה את רצונו. התנועה שהוא עשה עם הגוף תגרום לאדם שמולו להבין את מכוונתו, למרות שהם לא מדברים ויש ביניהם פערים גדולים הנובעים מתרבות שונה בה גדלו. זה הקסם של הריקוד, הגוף שלנו יודע לדבר עם כולם."

"היינו פעם בתחרות בינלאומית שהתקיימה במונטפלייה בצרפת, זה היה לאחר שקבוצת הריקוד Kosher flava אותה הקמנו יחד כמה חברים, זכתה פעמיים באליפות ישראל בריקוד ואז נסענו כל הקבוצה להתחרות ולייצג את ישראל. שם במונטפלייה התחרינו מול חבריה מיפן. לא הבנו אחד את השני ולא הצלחנו לתקשר בינינו, אבל מהרגע שהמוזיקה החלה להישמע והתחלנו לרקוד יחד, נוצר חיבור אמיתי וכימיה שלא ניתן להסביר. שפת הריקוד היא נעלית בעיניי, היא מביאה לחיבור מטרף בין אנשים."

"אומרים בשם הבעל שם טוב יהודי אוהז ביד רעהו ונותן יד לחברו, וחברו לחברו, הם מתלכדים ומתאחדים ביניהם בגוף וכדעת, וקשר האיחוד ביניהם הולך ומתקשר עם כיסא הכבוד. קורה בריקוד דבר מיוחד. לכן אני כל כך אוהב לגרום לאנשים לרקוד, להביא אותם לידי שמחה ולעלות להם חיוך. הריקוד מוציא את האדם מאזור הנוחות שלו, הוא מביא לידי רוממות רוח שנוסכת באדם מין תחושת ביטחון ומסוגלות שמשפיעה בעוד מישורים."

לא ממש האמנתי לא התייאשתי

שיטוט קצר בחשבונות של רפי נתן ברשת, מגלה כי הסרטונים שהוא מעלה מגיעים לעשרות מיליוני צפיות ולהם תגובות רבות מכל העולם, מיהודים ושאנים יהודים. בשונה מהסרטונים הוויראליים שעשה בעבר לקראת החגים, כיום, ברוב הסרטונים רפי עוסק בלימוד ריקודי ברייקדאנס (ריקוד אקרובטי המושפע מהקפוארה). בכל סרטון הוא בוחר שיר מסוים, ועליו הוא מלביש את התנועות. ככה נוצרת סיטואציה של משפחה שאינה יהודית ממקסימו המתעדת את עצמה ורקדת לקול צלילי השיר 'השם מלך' ומצחירה על אהבתה בשיר.

"העיסוק הנוכחי שלי בלימוד ריקוד הברייקדאנס להמונים", מגלה רפי, "הגיע בעקבות הקורונה. לפני הקורונה היתה לי חברת מוזיקה בה נתתי שירותי דיגיי עבור הקהל הדתי הלאומי והחרדי, הופענו בכל העולם. הייחודיות שלנו התבטאה בכך שלכל דיגיי שלנו יש כישרון נוסף, חלק היו רקדנים ואחרים ניגנו ביטבוקס (מתופפים ווקאליים), ככה נהגנו לשלב באירועים בין עמדת הדיגיי לבין הפעלת הקהל. זה התחיל באירוע הראשון בו תקלטתי, ראיתי שהקהל לא רוקד, אז ירדתי לרחבה והתחלתי לרקוד וללמד את הקהל ריקוד מסוים ואנשים קמו והצטרפו, באותו רגע הבנתי שאני יכול לגרום לאנשים לקום ולרקוד. מאז זה נהיה הסמל המסחרי שלנו."

"אלא שבעקבות הקורונה הכל נסגר, העובדים יצאו לחל"ת והייתי צריך למצוא דרכים אחרות כדי להתפרנס. רציתי להמשיך עם האנרגיה המיוחדת הקיימת בריקוד, להביא אותה לתודעת ההמונים וככה להישאר פעיל ולא להפסיק. הלכתי לסטודיו בבני ברק ושם יצרתי קליפ על להיט משנות ה-80 בשם 'הצ'ה צ'ה סלייד'. בקליפ לימדתי את הצופים איך לרקוד לקול צלילי השיר באופן פשוט, בשילוב אנימציות מגניבות. העליתי את הקליפ לרשת ובהתחלה לא קרה כלום, היה נראה שזה לא נגע ולא עניין אף אחד. אבל לא התייאשתי. המשכתי לעלות עוד ועוד שירים מגוון סגנונות, במשך הזמן גם למדתי איך עובד האלגוריתם של יוטיוב ולאט לאט הסרטונים החלו פתאום לתפוס תאוצה."

"התחלתי לקבל תגובות מכל העולם. קנדה, מקסיקו, תאילנד, ירדן ומורים מבתי ספר ועמותות נוער בסיכון, כולם פתאום התחילו להגיב לי ולספר כמה שזה עוזר להתרכז ונותן להם שמחת חיים. צריך להבין, זה זמן קורונה, כל העולם עצר ופתאום עליתי על משהו שעוזר לאנשים לזוז. אני יושב בבית ונופל לי האסימון שהסרטון שלי הגיע לכל העולם והפעיל מיליוני אנשים. לא ממש האמנתי שזה באמת קורה. אנחנו בתהליכי יציאה מהקורונה כך שהיום אני משלב בין הדיגיי לבין יצירת סרטוני השירה בהם אני מלמד ריקוד ברייקדאנס ברחבי הרשת."

מילד דחוי להכי מקובל

רפי נתן (31) נולד ביהונסבורג שבדרום אפריקה. העמידה על במות עוברת בגנים של משפחתו מדור לדור. סבו של רפי היה לוליין שביצע מופעי טרפו (נדנדת חבלים התלויה בגובה) ואביו תיעל את כישורי הבמה לטובת המוזיקה. רפי ואחיו לקחו את הכישרונות, ערכבו ושילבו ביניהם, ריקוד לצד מוזיקה.

בגיל שמונה עלתה משפחתו לארץ וקבעה את מושבה ברעננה. הסיפור של רפי עם הריקוד התחיל כשלמד בישיבת כפר בתיה ברעננה. כאחד שלא הסתדר עם המסגרת הישיבתית, לא בפן הלימודי וגם לא החברתי, הוא שמע יום אחד מאחיו הקטן על חוג ברייקדאנס. בתור מי שאוהב מוזיקה ועושה להנאתו ביטבוקס הוא החליט להירשם לחוג. במהלך החוג הוא קיבל המון פרגונים, הרבה אהבה אך בעיקר בלטה לו חוסר הביקורת.

בתור ילד שהיה לבדיחה, כזה הנחשב ל'חנון' של הכיתה, דווקא כאן בחוג הוא הצליח לשחרר את האנרגיות שנאצרו בתוכו ולהביא אותן לידי ביטוי. מרגע שמצא פורקן וביטוי לנפש, השתפר מצבו גם בשאר התחומים, פתאום הוא התחיל לקבל יחס שונה. בכיתה אמנם המשיכו לצחוק, אבל זה לא היה לו אכפת, בחוגי הברייקדאנס הוא היה לנער מקובל. מכאן ועד להשתתפות בתחרויות ריקוד הגדולות בעולם, הדרך הייתה קצרה.

הריקוד היטיב עם רפי לא רק בפן החברתי, אלא גם בפן הפיזי. כמי שסובל מאסטמה, עולם הריקוד חייב אותו לשמור על כושר תמידי, הוא למד לנשום בצורה נכונה ושומר על תזונה בריאה, דבר שסייע להתמודדות שלו עם האסטמה.

בין קודש לחול אני הי

"בישיבה היה עניין סביב ההליכה שלי לחוג", מציין רפי, "טענו שהחוג הזה לא מתאים לבחור ישיבה. בלית ברירה עזבתי את המקום לטובת ישיבה בתל אביב ששילבה בין אומנויות ללימודי".

"בפעם הראשונה בה השתתפתי באליפות בצרפת, זו היתה תקופה שהאנטישמיות הגואה בעולם החלה לצבור פופולריות בצרפת, והרגשתי צורך להחציין את הזהות היהודית שלי במהלך ההופעה ללא מורא. החלטתי לנצל מומנטום. במהלך קטע ההופעה שלנו עליתי עם טלית ושופר ותקעתי בשופר לעיני הקהל המשתאה".

המחסום הזה בין עולם הקודש לעולם הריקוד, ניצב בפניו שוב ושוב. "יצאתי לדרך עצמאית והתחלתי להשתתף באופן קבוע בתחרויות בעולם. בניגוד למצופה, הסיטואציה שבה אני מסתובב באזורי נכר ועומד כל הזמן מול אתגרים רבים ובראשם שמירת שבת וכשרות, דווקא חידדה והעמיקה את הזהות היהודית שלי".

את השירות הצבאי שלו הוא התחיל כג'ובניק בתל השומר והמשיך בתפקיד המוגדר סודי, להיות נציג צה"ל בנתב"ג. הצבא לדבריו נתן לו גיבוי מלא ואפשר לו לטוס ולהשתתף בתחרויות ריקוד בעולם ובאחת הפעמים הוא גם הופיע כרקדן בסרטון תדמיתי שהפיקה יחידת דובר צה"ל. הוריו, הוא מציין, תמכו בו לאורך כל הדרך. הם לא חששו שהמהלך הזה יוביל אותו להידרדרות, אלא תמכו, פרגנו ונתנו בו אמון מלא. בזכות האמון הזה הוא נשאר דבוק וקשור למסורת היהודית ולבית.

בפעם הראשונה בה השתתפתי באליפות בצרפת, זו היתה תקופה שהאנטישמיות הגואה בעולם החלה לצבור פופולריות בצרפת, והרגשתי צורך להחציין את הזהות היהודית שלי במהלך ההופעה ללא מורא. החלטתי לנצל מומנטום. במהלך קטע ההופעה שלנו עליתי עם טלית ושופר ותקעתי בשופר לעיני הקהל המשתאה. היה לי חשוב לייצג את מה שאני מאמין בו ואת מי שאני מאמין, רצייתי להתגאות במדינת ישראל וביהדות לעיני כל. זה מעשה על גבול המסוכן וספגתי קריאות גנאי מהקהל. המציאות הזאת בה התהלכתי, הולידה גם לא מעט התמודדויות, לא אחת הייתי צריך לקבל החלטות קשות, אם זה בתחרות שהתקיימה בחור נידח שלא היה אפשר להשיג אוכל כשר במקום, גם לא פירות וירקות. למרות שלא הייתי תחת מסגרת ישיבתית, בחרתי להקפיד ולשמור על הזהות היהודית שלי. מצאתי את עצמי אוכל שקיות קטשופ כי זה המוצר היחיד שהיה עליו הכשר באותו המקום.

"במשך החיים הבנתי שדווקא השילוב הזה, זה מה שיוצר את הייחודיות והבידול שלי. אני זוכר כיצד אני והאחים שלי היינו מגיעים לתחרויות ריקוד בתל אביב, תחרויות שהתקיימו בלב הבוהמה התל אביבית על כל המשתמע מכך, ומשכנו המון תשומת לב. פתאום עלו על הבמה ילדים דתיים עם כיפה וציצית ונתנו שואו מהנה ומקצועי, אנשים מסביב לא הבינו מי הילדים הדתיים האלו, זה גרם לשיבוש הסטריאוטיפ שלהם כלפינו.

"הקו הזה מנחה אותי עד היום. אני מקפיד להישאר אמיתי וכן עם מה שאני מאמין. זה גורם לאנשים להבין שיש פה משהו אחר, הם מסתקרנים מי זה האדם, מאיפה הוא מגיע, ואני גאה בזה. זה חשוב בעיניי במיוחד כשמגיעים למקומות בהם השם היהודי והישראלי לא בהכרח זוכה לאהדה ואני רוצה לבוא ולומר באמצעות העשייה שלי, תראו כמה אור אנחנו מפיצים כאן מירושלים הקטנה".

'צמאה' שייק

את רפי אנחנו תופסים בהכנות האחרונות לקראת מופע 'צמאה' שייערך ביי"ט כסלו הקרוב. בשנה שעברה הוא נקרא אל הדגל על ידי ידידו יעקב אסרף, במאי המופע. בין אסרף לרפי שוררת ידידות ורפי

"אני שואף ליצור ריקוד המוני! הסדר המופתי בעשיית התנועות כולן יחד, מעניק אנרגיה אחרת לשיר"

אף מכה אותו כמנטור האישי שלו. אסרף שהכיר את סרטוני הריקוד של רפי, החליט לרתום אותו אל המופע. בשנה שעברה המופע נערך בשידור חי וללא קהל בצל מגבלות הקורונה. המחשבה הראשונה שהגה יעקב אסרף הייתה, לבקש מרפי לבצע ריקוד מיוחד בלייב על הבמה על מנת ליצור אינטראקציה ולהפעיל את הקהל בבית. אלא שרפי הציע לקחת את הרעיון שלב אחד קדימה, ליצור מראש קליפ של הריקוד לצד ניגון שנבחר, לבקש מאנשים ללמוד את הריקוד בבית ואחר כך לשלוח תיעוד של עצמם רוקדים, כשרגע השיא יתקיים בזמן המופע, כשכולם ירקדו יחד, כל אחד ממקום מושבו.

למרות החששות מרעיון חדשני שלא היה מקובל עד אז במחזות 'צמאה', הרב שילת המנהל את המופע והמנהל המוזיקלי נאור כרמי, נתנו את ברכת הדרך והקליפ יצא לאוויר העולם. התגובות הרבות שהתקבלו מהשטח והסרטונים שלא הפסיקו להישלח, סיפרו כי אכן קרה פה משהו. אם עד עכשיו מופע 'צמאה' החיה את עולם הנגינה החסידי והנגיש אותו לכלל המגזרים, כעת הדבר עלה שלב וכולם למדו גם לרקוד את הניגון.

בעקבות ההצלחה המסחררת בשנה שעברה, החליטו מנהלי המופע לעשות זאת שוב השנה. רק שהפעם הריקוד יהיה מאתגר קצת יותר. הניגון שנבחר הוא 'ניגון הצמח צדק' המקפץ. ובשונה משנה שעברה, הפעם הריקוד יבוצע בלייב על הבמה יחד עם 42,000 איש בארבע עשרה (!) ההופעות של אירווייב 'ט' כסלו. גם השנה הקליפ יצא מראש על מנת לאפשר לקהל ללמוד מבעוד מועד את תנועות הריקוד, כדי להגיע מוכנים לרגע השיא.

הריקוד החסידי הוא נורא ספונטני ולא מסודר ואתה רוצה ליצוק בו סדר ותנועות מדויקות, זה לא סותר?

"אתן לך דוגמא מהמיוז של שירת המונים, מיום הקיים בכל העולם ומוכר גם בשם 'קולולם'. אתה יכול לראות איך הקונספט הזה שבו קבוצה ענקית שרה יחד סוחף ומעניק לשיר כוח אחר, גדול יותר. אתה יכול לראות את זה בעיניים של מי ששר, לראות את הניצוץ שעולה בזווית העין. גם אצל הצופים לאחר מכן, תמיד תעבור בגוף מעין צמרמורת מול אותה שירה. אני שואף ורוצה לעשות את אותו הדבר גם בריקוד, ליצור ריקוד המוני. הסדר המופתי בעשיית התנועות כולם יחד, מעניק אנרגיה אחרת לשיר. ספונטני זה יפה וחשוב, אבל כאשר קהל שלם עושה את אותן התנועות יחד, זה מרגש ומחבר יותר."

לנקות את האבק

"האמת שאני מתרגש", משתף רפי, "אני חושב על החוויה העצומה שחוויתי שנה שעברה כשהמופע היה בלי קהל ואני רק יכול לנסות לדמיין מה הולך להיות השנה, כשזה יהיה עם הקהל יחד. אני הולך לחוות משהו שטרם חוויתי."

"אני גם מקווה שבזכות הבמה המכובדת ש'צמאה' נותנת לעולם הריקוד, אנשים ילמדו ויבינו שיכול להיות שישנם עוד כלים ודרכים לבטא בהם את הנפש, דרכים שאולי שונות מהעולם שהם מכירים ודווקא משום כך עשויות לגלות לאדם את עצמו מחדש. לי בתור ילד עולם הברייקדאנס סייע ואני מקווה שעוד אנשים יכירו איך ריקוד מקצועי יכול לרומם ולהיטיב עם הנפש."

החיבור בין ריקוד הברייקדאנס ל'צמאה' שינה אצלך משהו?

"האמת שכן. מעבר לזה שהמופע גילה לי את עולם הניגון החב"די, גיליתי גם עולם רוחני ואמוני מעבר למה שכבר הכרתי. אני זוכר איך לפני המופע בשנה שעברה, דיברתי עם יעקב אסרף הבמאי על עניינים הנוגעים לפן הטכני, פרסום, שיווק ומכירה וכדומה, אלא שאז יעקב אמר לי: 'תראה, 'צמאה' זה קודם כל עניין של הקדוש ברוך הוא, עניין של אמונה. יש כאן משהו שהוא הרבה מעבר להופעה ומוזיקה, עניין רוחני בצורה הכי אמיתית שיש'. בהתחלה לא ממש תפסתי על מה הוא מדבר, אבל כשהגעתי לאולפן החזרות וראיתי את החיבור של הצוות ואיך שנאור כרמי וכל החברה סביבו מקפידים על שיעור תורה יומי מבלי ששום דבר יעצור אותם - לא משנה כל ההתרחשויות סביב, הם ישבו ולא יזוזו עד לסיום הלימוד - הבנתי שאכן מדובר פה במשהו אחר."

"בשעה שאדם רוקד בכל גופו", כותב האדמו"ר מפיאסצנה בספרו חובת התלמידים, "הדבר דומה לניעור הבגד מחול ומאבק, שהחול והאבק נופלים והבגד מתנקח. כך בריקוד, החיצונית שבאדם נופלת ונפשו מזדככת ועולה."

נגיש כן. מהיר לא

לדור הפתיל הקצר חובב הכתיבה הפופולארית יוצא ספר חדש ומאתגר על התניא - 'בדרך הבינוני' - ובו התבוננות מאקרו על הדמויות והרעיונות שהתניא שוטח בפנינו < המחבר מניח שריבוי דוגמאות דווקא משטח את החשיבה ("ככל שההסברה גוברת התכנים 'ננעלים'") ודווקא העיסוק במופשט נותן מענה יישומי ("רק אז הרעיון נהיה גמיש") < אז אם יש לכם אומץ לצעוד בדרך ארוכה שהיא קצרה, צאו לדרך

בניה זית

במשך עשרים דקות" נזכר הרב אפרים ארנברג "תיאר הרב גינזבורג את מבנה שבע הדמויות שמופיעות בפרקים הראשונים של ספר ה'תניא', והתיאור הזה תפס אותי מאוד. הרעיון התפתח והתרחב אצלי, ובשילוב שיעורים ומאמרים נוספים של הרב, צמח ממנו שיעור תניא קצת אחר.

"אחרי שכמה יהודים טובים וחשובים התחילו לשכתב ולערוך את השיעורים שהעברתי, השתכנעתי בחשיבות של כתיבת הדברים בספר. כשהבנתי שבאמת הולך להיות כאן משהו רציני, הצטרפתי גם אני למלאכה. בסופו של דבר, רובו של הספר נכתב על ידי, אם כי רבנים וחברים היו שותפים מלאים לאורך כל הדרך".

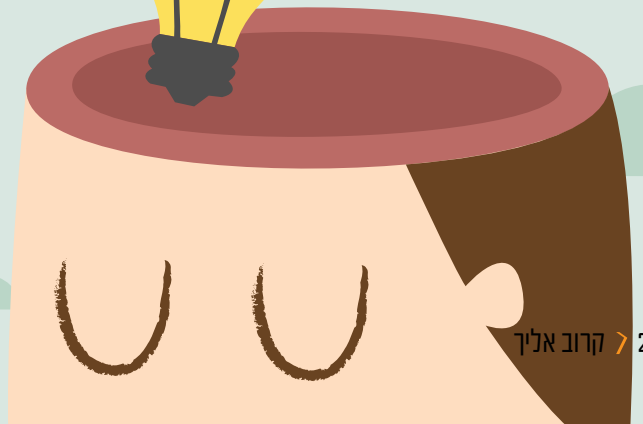
לזהות את הנקודה

הרב אפרים ארנברג מכהן כראש ישיבת 'תום ודעת' שבקרית משה בירושלים. הישיבה, היא ישיבה קטנה, שעל הצוות החינוכי שלה נמנים בעיקר תלמידי הרב יצחק גינזבורג - נשיא הישיבה. למרות הספונטניות שביצירת הספר, לרב אפרים הסבר בהיר לגבי הייחודיות שלו בין ביאורי התניא שיצאו בשנים האחרונות: "לספר התניא של אדמו"ר הזקן, יש ברוך ה' פירושים רבים. ובדור האחרון, בעיקר פירושים שמנגישים אותו בשפה עממית וקרובה ללומד בן זמננו. בוודאי שכל הפירושים נפלאים וחשובים, אבל הספר 'בדרך הבינוני' הוא לא פירוש במובן המקובל. אין בו ניסיון להיצמד לביאור המילים של התניא, אלא לתת תמונת מאקרו - מהו התוכן הפנימי שאדמו"ר הזקן מבקש להעביר לנו.

"מו"ר הרב גינזבורג, במכתב הברכה שלו לספר, הגדיר שעיקר העבודה של לימוד החסידות בדורנו היא לדעת לזקק את תמצית הכוונה של מאמרי החסידות, ולאחר מכן להעניק לאותה נקודה פנימית, את הלבוש המתאים לשפה ולמנטליות שלנו. אני חושב שבסעייתא דשמיא, זכינו לכוון לכך שהאמירה הכללית הזאת של הרב, תבוא לידי ביטוי בכתיבה של הספר הזה".

איך אפשר לכוון בנקודה אחת רוחב של מאמרים שלמים?

"מספרים, שכאשר ר' לוי יצחק מברדיצ'ב קיבל בפעם הראשונה את התניא, הוא הגיב בהתפעלות ואמר: 'אני תמה איך אפשר להכניס אלוקים כל כך גדול ונורא, בתוך ספר כל כך קטן!' גדולי הדורות - הרמב"ם למשל, בעולם ההלכה, ואדמו"ר הזקן בעולם הפנימיות, ידעו לעשות את המלאכה, עבור אנשים כערכנו שלא מסוגלים להקיף בלימוד את כל הסוגיות.

בטהרתו.

“אפשר להמחיש רעיון בכל מיני דוגמאות, באדריכלות או אווירונאוטיקה או פסיכולוגיה - זה לא משנה. בכל תחום, אם הבנת רק את הדוגמאות, אז אולי כשיתקל במקרה או המצב המסוים הזה, תדע מה לעשות, אבל לא תהיה לרעיון שום 'גמישות'. המושג האמתי הוא רעיון היולי שככל שאני מבין אותו בצורה יותר מופשטת, מחוץ להגשמה של הקשר מסוים, הוא נהיה לי יותר פרקטי. רק אז הרעיון נהיה גמיש ואז אני יכול להשליך אותו על אינן סוף תרחישים ומצבים. לצערי נראה שככל שהסברה גוברת התכנים ננעלים, וזאת בעיה שיוצרת אצל אנשים תחושה שהחסידות לא פרקטית. המהלך צריך להיות הפוך, וזה מה שניסינו לעשות בספר.”

אנחנו דווקא שומעים כל הזמן על הפצת המעיינות...

“נכון שיש רצון להגיע לכל מקום ולכל אחד, אבל נוצרה כאן חרב פיפיות - הנגשה שחוסמת את ההבנה האמתית. שוב, יישומיות נובעת דווקא מהרבה העמקה וזה בעצם יסוד כל תורת חב"ד. לדוגמא: לעומת שאר החסידויות שלא הקפידו כל כך על שימור שפת הקבלה המקורית, אדמו"רי חב"ד מאוד מקפידים על השפה - ספירות, פרצופים וכו'. באמת יש לא מעט אנשים שמתקשים עם השפה הזאת, ונוטים להסתפק במילים שמובנות להם. אבל דווקא השימוש בטרמינולוגיה 'חסרת משמעות' משאירה את המושגים היוליים וממילא ישימים לאינן ספור פנים. בחב"ד, בעקבות האר"י ז"ל, שדיבר רק בשפה הקבלית, רצו לשמר את הרעיונות בטהרתם, ולכן גם שמרו על השפה.”

אז 'בדרך הבינוני' הוא ספר מונגש או למדני-פנים ישיבתי?

“הספר קריא מאוד, וכתוב בעברית בת מינון, כך שכל אחד יבין. אבל התכנים שלו מעמיקים ודורשים התבוננות. יש בספר ניסיון להסביר דברים מהרבה זוויות אך לא בשביל להמחיש, אלא להפך, בשביל להוריד את הצורך בדוגמאות. הכלל הידוע בחסידות הוא, שככל שדבר עליון יותר הוא יכול לרדת נמוך יותר. ממילא יותר מופשט זה יותר פרקטי. אני מסכים שיש ברכה בהמחשות, אבל צריך כל הזמן לשים לב שהמשל הוא מרכבה לנמשל, ולא מהווה חזות הכל.”

“אם נחזור לספר - אז הוא לא קובץ ווארטים, אלא מהלך עיוני די ארוך, שדורש אמון. זכיתי ללמוד את הנושאים האלה עם אנשים שיש להם סבלנות - גם בשיבה, וגם בבית הספר לתורת הנפש. אנשים באו בשביל להקשיב ובאים ממקום מלא אמון שבסופו של דבר הם יעברו תהליך משמעותי. אני מתפלל ומקווה שאנשים יתנו צ'אנס לכיוון הזה, ויהיו נכונים להתאמץ קצת יותר. אפשר לומר שהספר הוא נגיח אבל לא מהיר. כל אחד יכול לקרוא אותו, אבל צריך להשקיע קצת, ובמקום לחכות שיקרבו אליו כל דבר, היהודי יתאמץ מעט להתקרב לתורה, ואז הוא יגלה שבאמת הדבר קרוב אליך מאוד, והגילוי הזה יביא גם לשמחה גדולה בעזרת ה'.”

“הרעיון הוא להבין במבט כולל מהי הנקודה המרכזית. אחד מגדולי המשכילים בתורת החסידות היום, סיפר פעם שבמשך שנים הוא רצה לקרוא את כל התניא ברצף, כדי לראות את התמונה הכוללת שלו. החלום שלו התגשם כששלחו אותו למעצר של שלושה ימים סביב איזו מחאה, ואז היה לו פנאי לקרוא את כל התניא בבת אחת. בספר החדש, אינן יומרה להקיף את כל התניא, אבל כן לדייק את נקודת המבט על כמה נושאים מרכזיים בספר מתוך הסתכלות כוללת.”

האם גם מי שלא מכיר את התניא, יפיק תועלת מלימוד 'בדרך הבינוני'?
“אפשר בהחלט לקרוא את הספר גם כהקדמה ללימוד התניא - אבל עיקר התרומה שלו הוא למי שכבר מכיר את המסגרת של התניא, ורק מרגיש שלא ברור לו איך כל החלקים מתחברים יחד.”

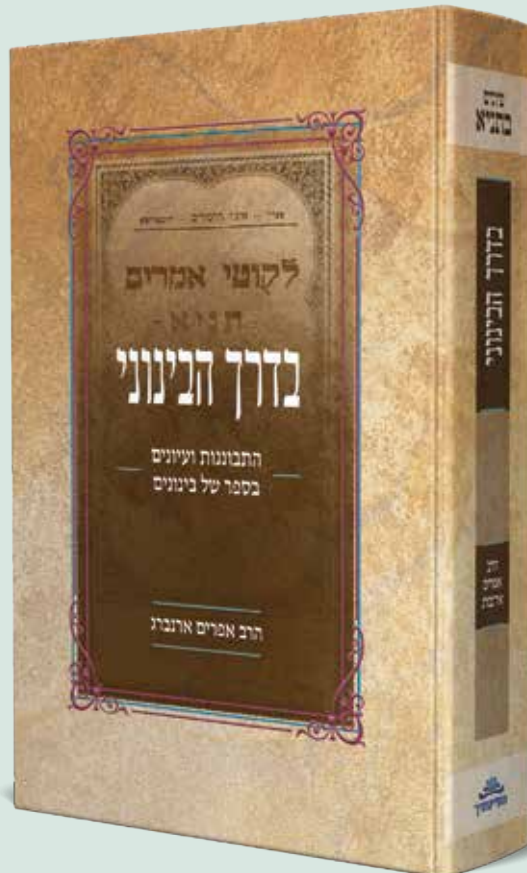
יותר מופשט זה יותר פרקטי

הספר 'בדרך הבינוני', מורכב משני חלקים. החלק הראשון, מסדר את מערך הדמויות שספר התניא עוסק בהן בפרקים הראשונים שלו: הצדיק, הרשע והבינוני. כל אחת מהדמויות, ובפרט ה'בינוני', מקבלת מימדי עומק חדשים, שמקרבים אותה לעולם של הקורא בן ימינו. החלק השני, נכנס לעומק של מושגים כלליים, ומגדיר אותם על פי ההופעות שלהם בכל המרחב של ספר התניא.

הרב אפרים מספר על פורמט שונה של לימוד שהוביל לכתיבת הספר: “שנה אחת לימדתי את אותם רעיונות, כקורס בבית הספר לתורת הנפש שבנשיאות הרב. שם כבר היה צריך יותר לסדר את הדברים לכדי קורס - עם התחלה אמצע וסוף, ולהנגיש את הדברים, גם למי שהשפה הישיבתית זרה לו. אמנם יש בזה גם מורכבות מסויימת, כי לציבור כזה יש גם יותר מכוונות לקבל עצות פרקטיות איך ליישם את מה שלומדים.”

בספר יש הכוונה לתרגילים איך ליישם את התניא?

“אני חושב שהספר הוא מאוד יישומי, אבל בכיוון הפוך לגמרי ממה ששאלת. הניסיון הרווח היום לתת לכל עיקרון רוחני ביטוי ממש, הוא אליה וקוץ בה. העקרונות הרוחניים והנפשיים של החסידות הם מופשטים, וכשנותנים להם כיוון אחד מסוים - מכווצים את הרוחב שלהם. אנשים אמנם מרגישים שהם מבינים יותר טוב על ידי דוגמאות ספציפיות, אבל האמת היא הפוכה. כדי שתוכל ליישם משהו בכל צד של החיים, אתה צריך להיות 'ראש גדול', ולהבין את העיקרון המופשט

הרב עומר שפס, רב יועץ ופוסק במכון פוע"ה

קרוב אליך - פרשת עקב

בפרשתנו: "וַיִּמְרָא רַחֵל פִּי לֹא יִלְדָה לְיַעֲקֹב... וַתֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב הֲבָה לִי בָנִים וְאִם אֵין מִתָּה אֲנֹכִי" (בראשית ל', א').

"כל אדם שאין לו בנים חשוב כמת, שנאמר: "הֲבָה לִי בָנִים וְאִם אֵין - מִתָּה אֲנֹכִי" (נדרים ס"ד:).

התמודדותם של בני זוג עם קושי אי הפריות - היא התמודדות קשה ומאתגרת מאד. ההתמודדות נמצאת במעגלים שונים בחיי בני הזוג:

זוג שאינו מצליח לממש את כמיהתו לילדים, חש פעמים רבות חסר סיפוק ומרוקן תוכן. חברתית, הוא עשוי לחוש מבודד מהעולם מסביב שכן 'פורה', הדבר עשוי לגרום אף להתמודדויות אמוניות בשאלות של שכר ועונש ושאלות מדוע הקב"ה כך נוהג עימם.

פסיכולוגית, עלולים להתפתח אצל זוג כזה רגשות של קנאה וכעס כלפי אחרים שיש להם ילדים, וקושי עם עצם המפגש עם רגשות שליליים כאלה. גופנית - טיפולי פוריות כרוכים פעמים רבות בכאבים ועוד. גם במישור הזוגי עלולים להתפתח מתחים בין בני הזוג. עקב כך, נראה שליווי זוג כזה צריך שיכלול אף תמיכה נפשית ולא רק רפואית.

הפוסקים בימינו נחלקו כיצד להגדיר את מצבם של הזוגות הסובלים מאי-פוריות: האם בגלל חוסר תפקוד תקין של המערכות הדרושות לפריות נחשבים האישה או האיש שאינם פוריים כ'חולים', ואם כן - מה דרגת מחלתם. או שמא אי פוריות איננה 'מחלה' ודינם כבריאים לכל דבר.

ישנם פוסקים המעמידים במוקד הדיון את צערם של בני הזוג, בהנחה שאדם שמצטער הרבה נחשב כחולה שאין בו סכנה. 'צער' איננו רק צער גופני, שהרי בגמרא (שבת נ':) מובאת ברייתא שאומרת שמוטר לאדם לגרד בשבת "גלדי צואה וגלדי מכה שעל בשרו, בשביל צער", ומסבירים תוספות (ד"ה 'בשביל') שהכוונה "שמתבייש לילך בין בני אדם... דאין לך צער גדול מזה".

דומה שצערם של בני זוג שלא זכו לפרי בטן אינו פחות מצערן של בעל צלקת המתבייש לילך בין בני אדם, ודי בו כדי להגדיר את בני הזוג כחולים שאין בהם סכנה. במקרים קיצוניים יש לחשוש במקרי צער כאלו אפילו להתמוטטות נפשית, שיש לראות בה פיקוח נפש.

למעשה, לדעת רוב הפוסקים דינם של בני זוג שסובלים מאי פוריות - כדני 'חולה שאין בו סכנה', והעיסוק בטיפולים הינו בגדר 'רפואה' (יעויין שו"ת פוע"ה ב', עמ' 103-92).

ההשלכות של פסיקה זו הינן, בין השאר, שמוטר לקחת סיכונים מסוימים בטיפולי פוריות, מותר לבצע בשבת - בתנאים מסוימים - פעולה רפואית הכרחית לצורך טיפולי פוריות בדרך של שינוי באיסורי דרבנן או אמירה לגוי, וכן מאותה סיבה יש חובה על החברה לספק את הצרכים והמשאבים הנחוצים לטיפולי פוריות, וחלה על הרופא החובה הכללית של "וְרַפָּא וְרַפָּא" במתן סיוע וטיפול לזוגות כאלה.

אנו מתפללים שהקב"ה ימשיך לתת לנו כוחות ולתקננו בעצה טובה על מנת לתמוך ולסייע לזוגות אלו בעבודתנו במכון פוע"ה.

הרב אלהה הראל

ראש ישיבת 'מוריה', גבעת הקטורת ונשיא ישיבת 'לב חדש', שילה

שמיטה נגלית ושמיטה נסתרת

אחת התורות הקבילות העמוקות והמופלאות, אשר עוררה העמקה רבה בספרות החסידות, מצויה בפרשתנו, סביב תיאור עבודת יעקב אבינו תמורת נשותיו. כידוע, יעקב עובד שבע שנים תמורת רחל, ולאחר שלבן מרמה אותו ונותן לו את לאה, הוא עובד עוד שבע שנים תמורת רחל.

הזוהר הקדוש (בראשית דף קנ"ג ע"ב) מקשר את שבע השנים הללו לשנות השמיטה - קישור מתבקש, אך בהבדל אחד: במחזור השמיטה, עובדים שש שנים ושובתים בשביעית; ואילו כאן, יעקב עובד שבע שנים שלימות.

הזוהר מסביר, שזהו ההבדל בין שמיטה באתגליה (על פי הנגלה, השמיטה ההלכתית המוכרת לכולנו), לבין שמיטה באתכסיה (שבה גם בשנה השביעית עובדים, למראית עין כמוכר).

רבי צדוק הכהן מלובלין מאריך (בספרו פרי צדיק פרשתנו סימן ח) לכאן את עומק דברי הזוהר התמוהים, ומלמדנו ששתי האמהות מולידות בנים שונים - רחל מולידה את יוסף ובנימין, הצדיקים הגלויים, ואילו לאה מולידה את בעלי התשובה (ראובן ויהודה), שהם סוג של צדיק נסתר.

השמיטה הרגילה, השמיטה הגלויה, היא במדרגת רחל; ואילו השמיטה הנסתרת, בבחינת לאה, היא זו הדורשת מבט עמוק יותר. להבין שגם בשנה בה עובדים, בעצם אפשר לשבות.

איך? מסביר ר' צדוק, שמי שרואה במבט פנימי, יודע כי גם מי שעובד אבל כל עבודתו היא לשם שמים, בעצם שובת מעיסוק בגשמיות. יעקב עובד עוד שבע שנים, אבל הם בעיניו כימים אחדים באהבתו את רחל. ללמדנו, שמה שבאמת משנה, הוא לא המבט החיצוני (שכן במבט זה, שבע השנים הללו נמשכו שבע שנים ממש), אלא המבט הפנימי, בעיניו של הצדיק, "ויהיו בעיניו כימים אחדים". הכל תלוי בעיניים שלנו, בהתבוננות הפנימית.

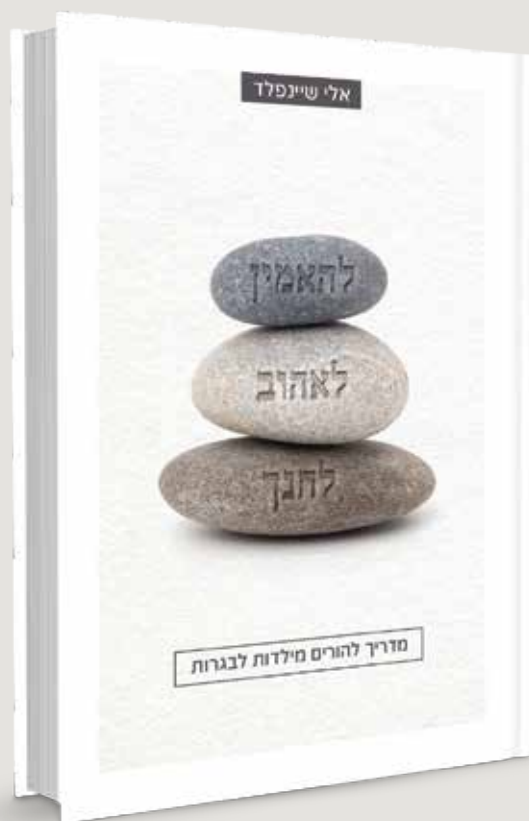
כמוכר, ההתבוננות הפנימית באה על גבי ומתוך המבט החיצוני המוקדם, ולא במנותק ממנו. ראשית יש לקיים את כל החלק הגלוי של הציווי, ורק אחר כך אפשר לראות את הפנימיות של הדברים, כפי שמביא השם משמואל (פרשת שמיני שנת תרפ"א) בשם ה'אבני נזר': "והגיד כ"ק אבי אדמו"ר וצלה"ה דמזה נשמע לימוד לאדם אשר ההתעסקות וההשתדלות יהיו בתורה הנגלית, ומחמת כוונתו בנגלה יזכה לנסתר". השמיטה הגלויה, הממשית, של המציאות הגשמית, מהווה בסיס לשמיטה הנסתרת, העמוקה יותר.

גם בעיניה של השמיטה, ראינו עד כמה העמיקו גדולי הדורות, החל מחז"ל עצמם, בנסיון להבנת עומק טעמה וסודותיה, יותר אולי מכל מצווה אחרת. משום שהשמיטה היא מצווה של סוד, של עומק נסתר, ועלינו, במיוחד בשנה זו, להעמיק חקר בהבנת סודה. על גבי לימוד הלכות שמיטה וקיומן, יש להתבונן בעיניים של צדיקים פנימה פנימה אל קרביה של מצווה מופלאה זו, וללמוד לראות את הרובד הפנימי.

חדש!

להאמין לאהוב לחנך

מדריך להורים
מילדות לבגרות

מורה נבוכים לגיל הנעורים

מתוך עומק רוחני ומבט אופטימי
נוגעים ספרי הרב אלי שיינפלד
בלב ליבו של גיל ההתבגרות.

אשתח & more

ניתן להשיג ברשתות ובחנויות הספרים המובחרות
חנות ההוצאה: רח' בית הדפוס 6, ירושלים 02-6427117

ספריית בית אל

שיחת חינם:
1-801-700-201

מבצעים והטבות לחבר מועדון
באתר: WWW.BEITEL.CO.IL

נגון מזמור

נחשון מאיר

"מזמור, אתה הרי הניגון המיוחד ביותר בעולם! כל הצמחים מקשיבים לך, נשבים בקסמך, אין בעולם ניגון שכמותך!" אך דבריו לא הועילו וכשלא נענה, פנה דוד לטייל לבדו. "מי צריך בכלל ניגון", מלמל דוד לעצמו, "אלך לרעות את הצאן לבד".

כשהגיע דוד לשדה, השמש כבר הסכימה לצוץ מבין העננים. הכבשים הלכו לדרכם והתפזרו בין השיחים, ודוד התיישב לו על סלע והביט סביב. השמש הייתה אותה שמש, העננים אותם עננים ואף העצים ירוקי-העד רעננים היו כמו תמיד, אך בפנים דוד הרגיש חסר. מנגינת ליבו כמו הפכה בו למגינת לב והוא ישב שם מרוקן בלי חשק לעשות שום דבר וליבו חלל בקרבו. הזמן זרם לאיטו תחת רגליו כמו נחל שקט וכשהגיע שעת בין הערביים אמנם ניסה לפצוח בשירה וריקודים כמו תמיד, אך לא מצא את התווים לשיר ולא את הכוחות לרקוד. כוח המשיכה כמו התחזק עליו היום מפעם, לכן התחיל להסתובב בשדה ולחפש את צאנו.

בעודו מתהלך, כעס החל ממלא את מקומה של שמחה ששרתה רק אתמול בליבו.

"לא מזמור לדוד ולא לדוד מזמור", פסק דוד, מי צריך בכלל ניגון כזה שלא נאמן לך, לא יציב, לא שם בשבילך כשאתה באמת צריך אותו? לו רק היה לי ניגון אחר, פחות תנודתי, כמה שמח הייתי. חשב לעצמו.

"נמאס לי ממנו!" התפרץ בזעם, ומרוב מחשבות שהתרוצצו לו בראש ובליל רגשות שהתגעשו לו בלב איבד דוד את דרכו.

כשהתעשת לרגע, מצא עצמו באמצע יער אפלולי.

צמרות העצים הגבוהים הטילו צל על השבילים הצרים ורק רסיסי אור אחרונים התפוררו מבעד לענפים. דוד נלחץ, איפה הצאן? איפה אני? היכן ניגוני? קולות של חיות לילה בקעו מתוך האפילה, אולי זאבי ערב אולי רק תנים, ופתאום תחושות חדשות החלו ממלאים את ליבו. בדידות תפסה את מקומה של טינה, ייאוש את מקומו של כעס. פחד עז שיתק אותו וגרם לו לעצור במקום. לא ידע אנה יפנה ולאן תוביל

רועה אחד ודוד שמו, בעל ניגון היה, והניגון - מיוחד היה משלו.

היה דוד מטפל בניגונו ומטפחו, ובכל יום היו יוצאים יחד לרעות את הצאן ולשוח בשדה. הניגון המיוחד ידע כיצד לעורר ניגונים כמוסים המסתתרים בכל עשב ושיח, הנשמעים מכל ציפור-שיר וחייט-בר. שירתו המיוחדת של הניגון נקשרה במנגינת ליבו של דוד והוא החליט לקרוא לו "מזמור". כאשר הגיעה שעת בין הערביים והשמש נטתה לשקוע, היו שניהם יוצאים לכונוס את הצאן ופוצחים יחד בשירה מיוחדת. שירתם הייתה מרעידה את האדמה ומגיעה עד לב השמיים, מרקידה את העצים והפרפרים, וכל הכבשים ידעו, שהגיע זמן לחזור הביתה. אף דוד היה מרקד עמהם, מקפץ ומתהלל בכריאה הנפלאה, נסחף בהתלהבותם של הצמחים והחיות שנבעה כולה משירתם.

פעמים הייתה זו מנגינת ליבו של דוד שעוררה את הניגון ופעמים היה זה הניגון שעורר את מנגינת ליבו של דוד. באלו האחרונות, כשדוד היה עייף או עצוב ומנגינת ליבו שקטה, ידע תמיד שיוכל לסמוך על מזמור. או אז היה מורה לו: "מזמור, שיר!" ומזמור היה פוצח בשירתו המיוחדת ומעורר את מנגינת ליבו של דוד. פעמים היה זה מזמור שיר ליום ראשון, מזמור שיר ליום שני, מזמור שיר ליום שלישי, או מזמור שיר ליום השבת, כשהשבוע הגיע לתומו וגם כוחותיו של דוד אזלו. כך נמשכו הדברים ימים רבים, פעמים לדוד מזמור ופעמים מזמור לדוד.

אבל ביום סגרירי אחד, כשהשמיים היו אפורים ואפילו ציפורי השיר נשארו בקן כדי לא להירטב, לא רצה מזמור להלך עם דוד. עייף היה ועצוב היה, דבר שלא מתאים לניגון שכמותו. נכנס דוד לחדרו של מזמור ואכזבה על פניו.

"מזמור", אמר, "מה קרה לך היום? רק אתמול טיילנו ונהנינו, רקדנו ושרנו, מה קרה לך פתאום שנפל עליך צער?" אך מזמור בשלו, לא נע ולא זע, רק התכרבל בתוך עצמו. דחף אותו דוד ודחק בו לקום, נענע את מיטתו. הוא ניסה למשכו בדברים וכשזה לא עבד - ניסה בכוח, אך ללא תועלת, ליבו של מזמור נאטם. הוא רצה רק שיניחו לו לישון שינה עמוקה. דוד לא יותר וניסה פעם אחר פעם להניע את ניגונו.

"לא מזמור לדוד ולא לדוד מזמור", פסק דוד, מי צריך בכלל ניגון כזה שלא נאמן לך, לא יציב, לא שם בשבילך כשאתה באמת צריך אותו? לו רק היה לי ניגון אחר, פחות תנודתי, כמה שמח הייתי.

איתך, מחכה לצידיך, ולכשתרגיש מוכן נצא שוב לטייל בשמחה". דווקא הפעם, דבריו של דוד חדרו אל חדרי ליבו של מזמור, דווקא מילותיו הרכות, התחוחות, מצאו דרכם אל מעבר לקירות הלב וכמו נספגו פנימה.

אט אט חש מזמור רוחות חדשות נושבות בקרבו, ולפתע - שירה חדשה בקעה מגרוננו. שירה כה עוצמתית שהצליחה לכנס את הצאן המפוזר בעודו יושב במקומו.

וכך התגלגלו להם הימים, פעמים מזמור לדוד ופעמים לדוד מזמור, ופעמים, כשלא זה צלח ולא זה צלח, היו יושבים יחד, שותקים יחד, מצפים, מחכים ויודעים שרוח חדשה רוחשת בקרבם ועתידה לנשוב במפרשים.

"כל מקום שנאמר 'מזמור לדוד', מגנן ואחר כך שורה עליו שכינה..."

וכל שנאמר בו 'לדוד מזמור' - שרתה עליו שכינה ואחר כך אמר שירה".

הכותב הינו מחנך בבית ספר ברעננה ומורה דרך מוסמך.

אותו הדרך ולא הצליח להצמיד רגליו אפילו פסיעה אחת. מתוך חוסר אונים התיישב תחת עץ גבוה, חיבק אותו חזק ועצם את עיניו.

לפתע, בדרך נס, השמש החליטה שוב לזרוח מבין העננים וכל הצבעים כמו נייערו משנתם, גווני הירוק של הצמחים, תכול השמיים ולובן העננים. כשהביט לימינו גש דוד פרפר אחד נחמד, מקושט בצבעי תכלת וארגמן יושב לו על פרח צהוב, כנפיו פרושות ומחושיו גדולים. דוד הופנט מן המראה המרהיב והתקרב אל הפרפר, אך זה חמק עבר ממנו. ניסה להתקרב אליו שוב, אך ללא הצלחה. פתאום החל מרדף שעשועים בין דוד לפרפר, משחק שהיה בו מן ההנאה של ילד ומן הרצינות של צייד, ועל אף שניסה שוב ושוב, כשל דוד מלהפסו. פעמים אף כלאו בין כפות ידיו, אך זה השתחל מבין אצבעותיו ויצא לחופשי. לבסוף, התעייף דוד מן המרדף המשעשע והתיישב על סלע באמצע קרחת יער. למרבה הפלא, גם הפרפר הגיח ונח לצדו.

זו ההזדמנות, חשב דוד לעצמו. הרים ידיו במתינות וקירבן אל הפרפר. סוף סוף עמד ללכדו. אך ברגע האחרון, כשידיי כבר עמדו להישמט על טרפו, עצר עצמו. הרי אם ישלש בפרפר, ידע, לא יהיה עוד מרדף והמשחק ייפסק, ובכך, באחת, החליט לפדותו לחירות עולם.

ב"ה

"אתה חופשי", אמר, "אינני מנסה עוד לשלוט בך", אך הפרפר לא זז. דוד קם ללכת והפרפר אחריו, מרחף לו, פעמים מתקרב פעמים מתרחק אך תמיד נמצא בסביבתו.

קרני אור ראשונים השתקפו באגלי הטל שנתלו על העלים ושיוו להם מראה של פירות זוהרים, אלה נטפו על מצחו של דוד והעירוהו משנתו הארוכה. הוא קם ממקומו ומיהר לביתו ושכח בכלל מצאנו האבוד. הוא נכנס בשקט ועלה לחדרו של מזמור. מבעד לחריץ הדלת הביט בו, בניגונו, שלו, מכורבל תחת השמיכה וליבו נצבט. דמעות התחילו מטפטות בגרונו, אך הפעם דוד עצם את עיניו, נשם נשימה עמוקה ובלע באחת את כל מה שהיה תקוע לו בגרון, וכך נכנס לחדר בעוד חיוך שלו ממשק את שפתיו.

"באתי לראות בשלומך ניגון יקר", אמר, "ויודע מה, זה בסדר שלפעמים אתה שותק, מצטער, מתכנס בתוך עצמך, זהו צער הנשמה שלפעמים נופל עלינו בלי סיבה או התרעה, אך אני כאן

אם אפשר לעשות הסבה עכשיו למה לחכות לפסד?

הסבת אקדמאים להוראה במכללת אורות ישראל קמפוס מורשת יעקב ברחובות בשביל העתיד שלך ובשביל דור העתיד

לנרשמים עד 22.11 בכסלו 2011 **4,000** ₪ מלגה ע"ס

תואר ראשון B.Ed. בהתמחויות:

- אנגלית | מתמטיקה | לשון | מדעי הטבע | תושב"ע | תנ"ך
- חינוך מיוחד | היסטוריה | תקשורת | מלמדים
- מדיה דיגיטלית | חינוך מיוחד | היסטוריה | תקשורת | מלמדים
- מדיה דיגיטלית | חינוך מיוחד | היסטוריה | תקשורת | מלמדים

תואר שני M.Ed. במגוון מסלולים:

- ניהול וארגון מערכות חינוך | ייעוץ חינוכי | הוראת מקרא וספרות חכמים
- שנת לימודים אחת בקמפוס | יום לימודים אחד בשבוע | תעודת אורית

חפשו אותנו ב Google 'תואר באורות רחובות' | או f

לירן: 08-9485622 | 052-5001313 | 052-4004545 | **1800-500-210**

27 < ילך

הניצוץ הגנוז בפוסטמודרניזם

איתי אסמן

אמר לי שהוא מרגיש שאני מכבד אותו, אמרתי לו "אני באמת מכבד אותך, יש בכך צלם אלוקים, אתה לא חייב להתגיייר, אבל במידה ותרצה אתה חייב לשמור את כל המצוות", והסברתי להם שמבחינת הפוסטנציאל ליהודים החילוניים יש נשמה גבוהה יותר מגויים, אבל לגויים יש פחות מצוות וממילא הוא עושה את תפקידו בעולם, הוא שמח לשמוע שיש לגויים תפקיד בעולם ושאל אותי על שבע מצוות בני נח.

הפוסטמודרניזם היא אחת המחלות הרוחניות הכי נוראיות שהיו בהיסטוריה האנושית בכלל והיהודית בפרט, משום שהאידיאולוגיה הזו סוברת שאין אמת, אין לאן לשאוף, המושגים בין טוב לרע מטושטשים והמוסר מתעקם, אין זהות אחת אלא הכל מיקס רב-תרבותי. אבל בתוך כל הטומאה המחשבתית הזו יש ניצוץ אחד טוב, והוא הפתיחות של אנשים לשמוע, הם מוכנים לשמוע את האמת שלך בצורה הכי ישירה שיש, בלי סינונים ובלי חנופה. הם סיפרו לי שיש להם בתיכון 'שבוע נרטיבים' שבו כל שבוע הולכים לתרבות אחרת, חיים בתוכה ולומדים

"היהדות היא לא 'עוד נרטיב' ליהודי"

את כל מיקס התרבויות ולאחר מכן כל אחד מעצב לעצמו את הזהות הרב תרבותית שלו. הסברתי להם שמה שהם חוו בסעודת שבת הזו היה הנרטיב היהודי, אך באמת, אין נרטיבים אובייקטיביים שדרכם משקיפים על המציאות, היהדות זוהי הזהות העצמית שלהם (מלבד הגוי), וכל אחד צריך לחיות בצורה סובייקטיבית את הזהות הלאומית והאישית שלו, אחרת יש סתירות באישיות.

עלינו להעלות את הניצוץ הזה של 'המוכנות להקשיב לאחר', אך לדעת שהוא ניצוץ בתוך בלבול רוחני ותרבותי, היהדות היא לא 'עוד נרטיב' ליהודי, היא לא תרבות שהיא זרה לו, אלא היא הזהות האותנטית שלו שבלעדיה הוא מבולבל ומנותק מהעם והמסורת שלו, אם היא נתפסת כ'עוד שיטה שאינה מחייבת', כפי שהם חונכו, לא הועלנו דבר. העלאת הניצוצות מועילה רק אם היא בסופו של דבר מבטלת את השקף ומביאה את האדם אל האמת השלמה. הציבור צמא לשמוע את האמת בצורה הכי ברורה, אל תסתפקו בניצוץ אלא תבעירו ביהודי את אש התמיד.

יום אחד נסעתי עם חברים לעשות שבת ביישוב פסטורלי בצפון על גדות נהר הירדן, איך שהגענו למקום ראיתי שיש לנו שכנים שגם נמצאים שם בחופשה, וניגשתי לומר להם שלום. הם היו ארבעה נערים בכיתה י' שלומדים בתיכון אנתרופוסופי בצפון הארץ, שוחחנו מעט ואז הזמנתי אותם לסעודת שבת, הם התלבטו, ואז חבר שלי ניגש להרגיע אותם ואמר "אל תפחדו לא נעשה לכם הדתה", תיקנתי אותו ואמרתי להם בחיך "דווקא כן נעשה לכם הדתה ואתם מוזמנים לעשות סעודת שבת כהלכה ולשמוע דברי תורה", הם חייכו ואמרו שזה נשמע מעניין.

ארבעתם נכנסו באמצע סעודת השבת, הבאתי להם כובעים וכיסויי ראש, ושאלתי מי רוצה לעשות קידוש, לאחר מכן הצענו להם ליטול ידיים ולברך על הלחם.

אחרי שהסתיימה הסעודה, אמרתי להם: "נעשה עכשיו ש"ת של שאלות ותשובות, תרגישו בנח לשאול את כל השאלות שיושבות לכם על הלב, אל תחששו". הראשון פתח בשאלה "מה דעתך על נישואים בין שני גברים או שתי נשים?" עניתי בחיך: "אסור",

השני שאל "מה דעתך על התבוללות?" עניתי בחיך: "אסור". ואמרתי להם, לפני שנמשיך בשאלות שכל אחד יספר קצת על עצמו. הבחור הראשון סיפר שיש לו שתי אימהות, הבחור השני סיפר שאביו יהודי ואימו גויה, הבחור השלישי סיפר שלא עשה ברית מילה והרביעי היה 'רק' חילוני קלאסי. התחלתי להבין מאיפה השאלות שלהם נבעו. ואז התחלנו להעמיק בתכנים, אחד החברים ניסה להסביר להם את הדברים בצורה מאוד שכלית ועדינה, ואז אמרתי להם: "אתם רוצים לשמוע את הדברים בצורה ישירה או פוליטיקלי קורקט?" הם אמרו: "בצורה ישירה, תגידו לנו את כל האמת", וכך היה, אחרי הארוחה הם ביקשו לשאול עוד וישבתי איתם עוד שעתים, הם שאלו על עולם הבא, גיהנם, מי זה השטן ועוד הרבה שאלות. מי ששאל הכי הרבה שאלות היה הגוי, אמרתי לו - אסור לך להתחתן עם יהודיה, אסור לך למוזג יין ליהודים, אסור לך לבשל ליהודים וכו', ראיתי שהוא צמא לדעת עוד ועוד, אמרתי לו שאני מופתע שהוא מקבל את הדברים ככזו שלווה נפש, והוא

ליהודיות לקבוצות וימאס של מיפ יומי לקידום, נא לשלוח הודעה ל- 052-5665005

רוצה להיות שותף/ה בהפצת אור בחנוכה? אנו מחפשים תרומה לחלוקת חנוכיות ונרות בתל אביב עם הסבר

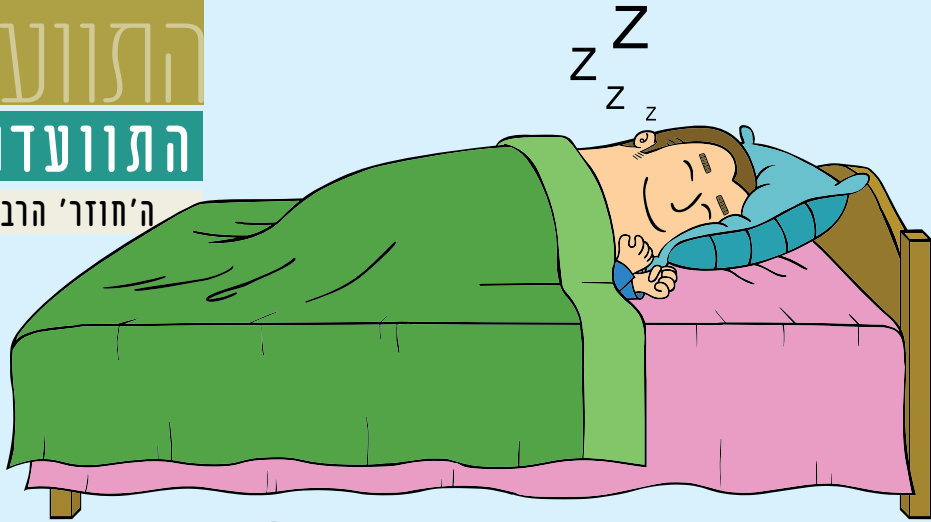
התרומות לראש יהודי מוכרות לצרכי מס. הקישו בגוגל: "תורמים לראש יהודי" או בטלפון 052-5665005 או סרקו ברקוד:

התנועה
התועדות

ה'חוזר' הרב יואל כהן זצ"ל

כסף אין לכם. מסירות נפש אין לכם. מייטות יש לכם!?

המשפיע שלא חס על כבודו היה ידיד של הבחורים וידע להציב להם גבולות ואפילו לעקוץ כשצריך < התועדות סיפורים על דמותו המיוחדת של ר' חיים שאול ברוק

ולא מה יהיה טוב עבורו. הוא רצה לפתח את הישיבה, כך שהבחורים יקבלו את המרב. על-אף שהוא היה המשפיע, לא נרתע מלבקש ממישהו אחר שימלא את מקומו, כיוון שסבר שדבר זה טוב יותר עבור הבחורים.

בזמנו, חגיגות הבר-מצווה לא היו נערכות באולם עם טקסים ודרשות אלא היו מציינים זאת בהתועדות בישיבה. אני זוכר, שבבר-מצווה של ר' נתקע גוראריה, ישב אביו, ר' מיישקה, והקשיב לדברי ר' שאול. ר' שאול פנה לר' נתקע ואמר לו: "הגם שכעת אתה צעיר ואינך מבין מה מדברים, אך עליך לחקוק את הדברים לעד". ואמר לו: "לא מספיק שחסידות תהיה בראש; חסידות צריכה לחדור בכל חלקי הגוף, עד הציפורן של האצבע השמאלית של הרגל השמאלית..." על נוסא זה סבבה ההתועדות כל הלילה.

הסדר היה, שהבחורים בישיבה היו לומדים גמרא בקול. ר' שאול סידר שילד שהגיע לבר-מצווה, יאמר הוא את הגמרא בישיבה בליל הבר-מצווה, כדי שיכנס למצוות מתוך לימוד.

דרך אגב, אני זוכר שפעם הייתה חתונה של בן או בת של ר' שאול. ר' שאול הלך לחתונה רק כשעתיים לפני שהיא התחילה. טרם צאתו, הכה על השולחן ואמר: "בתור ידיד, אני מזמין את כל אחד ואחד מהבחורים לבוא להשתתף בשמחה שלי". ואחר כך המשיך: "בתור משיגח אני מודיע, שבחור שייצא מה'סדר' דקה אחת לפני הזמן – מחר יישלח מהישיבה..."

והוא התכוון לשניהם ברצינות.

היה פעם בחור בישיבה בתל-אביב, שמסיבות שונות עבר ללמוד

ר' חיים שאול ברוק היה איש אמת, יסודי, מסודר ורציני. הוא היה המשפיע בישיבה, הוא אמנם יכל להתבדח, אבל מהותו הייתה רצינית. אחד הסיפורים שבעיני מאפיינים מאוד את האמת שלו, הוא הסיפור הבא:

ר' מיישקה גוראריה היה נחשב 'משכיל' גדול בחסידות. למרות שהיה בעל עסק, מכל מקום היה ידוע בעומק ההבנה וה'הפשטה' שלו בחסידות.

פעם התעורר הצורך להוסיף עומק והסברה בשיעורי החסידות בישיבה. ר' שאול לא היסס, על אף הפגיעה במעמדו, ופנה לר' מיישקה בבקשה שימסור שיעורים בחסידות לבחורים ויתן להם חיות והתלהבות בלימוד.

בתחילה ר' מיישקה מאוד לא רצה, זה לא היה חסר לו, אבל ר' שאול התעקש מאוד וגער בו: "על זה חנכנו אותך בליובאוויטש?!" באיזשהו שלב הוא אף אמר לו: "אני אלשין לרבי!..." לבסוף ר' מיישקה הסכים, אלא שאז התעורר ויכוח לגבי מספר השיעורים – ר' שאול דרש שלושה שיעורים בשבוע, ור' מיישקה הסכים רק לשני שיעורים, עקב טרדותיו בעסקו. לבסוף הגיעו לפשרה: ר' מיישקה ילמד פעמיים בימות החול, ופעם שלישית בשבת. בימות החול הבחורים ילכו אליו לביתו, אבל בשבת יתמסר לזה יותר ויבוא לישיבה.

בזמנו לא כלי-כך הערכתי את הדבר הזה, אבל ככל שעברו השנים וראיתי הנהגה של אנשים אחרים, הבנתי עד כמה זה מבטא אמת ורצינות. לר' שאול נגע העניין; היה נוגע לו מה יהיה טוב לישיבה

למדו בבית-הספר הממשלתי ורק אחר הצהריים הגיעו ללמוד לימודי-קודש, והמחלקה השנייה הייתה עבור אלו שהיו יותר 'בעניינים' והגיעו ללמוד לימודי-קודש כל היום.

סודר שהלימוד יהיה במרתף כלשהו, אך לפעמים למדו בעליית-גג. מכיוון שפחדו מאוד, סיכמו על כעין 'קוד' כניסה ל'חדר', שיורכב ממספר מסוים של נקישות. לדוגמה, בהתחלה מקישים שלוש פעמים, ולאחר המתנת רגע מקישים עוד ארבע פעמים, וכיוצא בזה. ר' שאול היה מכנס את הילדים פעם בכמה שבועות, והיה מלמד אותם מה לעשות אם ח"ו יתפסו אותם. אז גם היו מחליפים את הקוד, למספר נקישות שונה משהיה קודם.

מדי פעם היו שולחים כסף עבור ר' שאול מנעוול, ראשית - כדי שיהיה לו קצת פרנסה, ומלבד זאת - לצורך נתינת שוחד מדי פעם לשוטרים, שיעלימו עין. את הכסף שנשלח מנעוול לא היו נותנים בצורה ישירה, אלא העבירו מיד ליד, כך שיגיע אליהם. פעם שלחו מישהו מנעוול להעביר לו מעט כסף שהיה נצרך לו. בבואו לעיירה, שאל השליח את אחד הילדים היכן הוא יכול לפגוש את ר' שאול, והילד הורה לו את דרכו לעליית הגג שלמדו בה באותה העת אבל לא אמר לו את הקוד של הנקישות. השליח הגיע ונקש על הדלת. מכיוון שזה לא היה הקוד, פחדו שאולי זו המשטרה. מיד קרעו את הגמרות לחתיכות קטנות וזרקו מהחלון, כדי שלכל הפחות לא יתפסו אותם 'על חם' בעת לימוד. אמנם גם עצם ההתכנסות של ילדים עם אדם מבוגר, בעל זקן, דיה לעורר חשד גדול, אבל בכל אופן היה עדיף שלא יתפסו חומר 'מפליל' ממש, בדוגמת גמרות.

השליח שעמד בחוץ הבין שחושדים בו, אך כיוון שלא היה חכם גדול, נקש בחוזקה יותר וגם הכריז: "אינ לכם מה לדאוג, אני משלנו...". נו, כיוון שהכריז שהוא "אונזערע", אזי חששו עוד יותר. ר' שאול סיפר לנו, שהוא כבר התכונן לקפוץ למטה. עדיף היה לשבור יד או רגל, מאשר להישלח לכמה שנים לסיביר. בסוף, ברגע האחרון ממש, הצליחו לברר מי זה, פתחו לו והכול הסתדר.

כל זאת היה ר' שאול מספר כהקדמה לסיפור דלקמן, כדי שנבין עד כמה המצב היה רגיש ומסוכן. כעת נפנה לגוף הסיפור עצמו:

בשלב מסוים הגיעו לר' שאול כמה מהורי הילדים, ואמרו לו: "תורה רבה על שפתחת את ה'חדר'; אבל למה צריך ללמוד עם הילדים תורת חב"ד?". ר' שאול אמר להם, שבתקופה קשה כמו שנמצאים בה כעת, מלבד לימוד הגמרא עם הילדים צריך לוודא שתהיה להם איזושהי 'לחלוחית'. אין משנה אם זה יהיה מוסר, או אחד מספרי החסידות הכללית, לאו דווקא חב"ד; העיקר הוא לתת לילדים 'לחלוחית' שתחזק את היראת-שמים שלהם, מעבר ללימוד גופי תורה. אך כיוון שמדובר על חינוך ילדים, חשוב שלמחנך עצמו תהיה מה'לחלוחית' שרוצה להכניס ולהשריש בילדים; אחרת - זה לא יצליח. וכיוון שהוא עצמו - ר' שאול - חסיד חב"ד, ביכולתו ללמוד איתם רק חסידות חב"ד, כיוון שזו ה'לחלוחית' שלו. על זה הוא גדל ועל כך הוא התחנך.

"אבל", הוא המשיך ואמר להם, "אם תבטיחו לי, שאם אלך, תשימו אברך שיחזיר בילדים איזושהי 'לחלוחית', אני מוכן לעזוב". ואדרבה, הסביר להם, הוא מעדיף שישומו מישהו אחר במקומו, כיוון שכך הוא יוכל ללכת לעיירה אחרת לפתוח 'חדר' חדש במקום נוסף.

כאשר הם שמעו זאת, אמרו לו שבשביל להיות מלמד בתקופה כזו צריך 'מסירות-נפש'. אמר להם ר' שאול: "אני לא מבין, הרי אלו הילדים שלכם! למה צריך מסירות-נפש כל-כך גדולה?!..."

הם המשיכו ואמרו, שהדבר לא פשוט, כיוון שצריך אברך שידוע גם ללמוד. אמר להם ר' שאול: "מה כבר צריך לדעת ללמוד? בסך-הכול גמרא עם רש"י וקצת תוספות; מה אתם עושים סיפור גדול מכך?!".

"וכסף", שאלו הם, "מה יהיה עם כסף?" ור' שאול ענה מיד, שאם הם ימנו מישהו במקומו, ישלחו להם כסף מנעוול וייתכן שעוד יותר ממה ששולחים כעת, כדי שלא תהיה לזות שפתיים שנותנים כסף רק אם המלמד הוא חב"דניק.

אך הוא סיים ואמר להם: "אמרו לי: כסף - אתם לא מוכנים לתת,

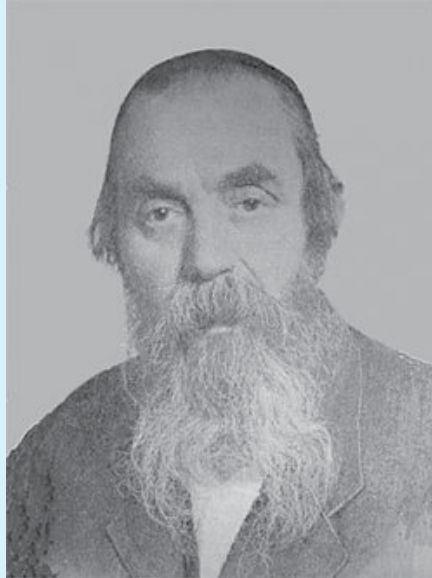
בישיבה ליטאית. כאשר הוא היה אצלנו, כולם ידעו שהוא לא בעל כישרון מיוחד, אבל אחרי כחצי שנה הוא בא לבקר בישיבה ודיבר עם כולם 'מלמעלה למטה', כביכול הוא 'עילוי' גדול.

ר' שאול סיפר אז את המשל הבא: היה פעם זאב שיצא לחפש לו טרף. הוא מצא כולב צנום, ורצה לטרוף אותו. הכולב התחנן על נפשו ואמר לזאב: "ממני לא יצא לך הרבה בשר, יש לי גוף כחוש; אבל יש לי רעיון איך אני יכול להביא לך תועלת מרובה - קח אותי בתור שומר ואשמור לך כל פעם על הזאב, ובכדי שהכולב יצליח במשימתו, נתן לו הזאב פרווה של זאב. כיוון שהכולב היה רזה בתוך הפרווה, אזי בכל פעם שחיות אחרות היו מתקרבות לאזור, היה הכולב מתנפח כזאב. פעם אחת הגיע הזאב והכולב פחד והתנפח. אמר לו הזאב: "מה אתה מתנפח? אני הרי מכיר אותך..."

היה לו חוש מיוחד למצוא לכל דבר סיפור מתאים.

ר' שאול היה מהחסידים שהלכו במסירות-נפש לפתוח 'חדרים' לילדים יהודיים ברחבי ברית-המועצות. בזמן ההוא, כל המחותרת התנהלה מהעיר נעוול, בה הכול היה מאורגן בצורה מאוד מסודרת. בתקופות המאוחרות יותר, לאחר שתפסו הרבה מהחסידים, זה כבר לא היה באופן מסודר כל-כך. פעם שלחו את ר' שאול מנעוול לעיירה מסוימת, והיה עליו לדאוג שהילדים שם יקבלו חינוך על טהרת-הקודש.

בעיירה ההיא התגוררו מספר חסידי פולין. כאשר ר' שאול הגיע, דיבר עם כמה מהם והצליח לייסד 'חדר' לילדים שם. הוא היה מלמד אותם גמרא וגם קצת חסידות, לקוטי-תורה וכדומה. באופן כללי זה נחלק לשתי מחלקות: מחלקה אחת לאלו שחלק מהיום

המשפיע הרב חיים שאול ברוק ע"ה

לישיבה תיכונית תורנית בשילה

דרוש מדרוך

בעל יכולת הובלת תהליכים חינוכיים

ארכזה ארכיטקטס

חוכת לין כייסכה כיוי הפניאיה

• שכר הולם • תחילת עבודה מיידית • שכר הולם

רק פניות מתאימות תענינה

לפרטים: אורי 054-6782109

זהו מום מולד אזי היא טריפה. אם אתה אומר פשט עקום מחמת שאלה - ניחא; אבל סתם כך לומר פשט עקום - זה כבר טריפה...

באופן כללי הוא גם לא היה מאריך בתפילה באופן מיוחד. הוא היה מתפלל עם הבחורים, ובשבת היה מאריך קצת יותר מהמניין.

הוא היה יסודי מאוד ומסודר מאוד בלימודו. הוא לא היה מבזבז זמן כלל. מעולם לא ראיתו מתבטל. הוא היה ישן עם הבחורים, גם אני ישנתי שם, ובאופן קבוע קודם השינה היה לומד. אני זוכר תקופה שבה החזיק עמו 'חתם סופר', ולאחר כמה חודשים החליף לספר אחר.

הייתה לו מחברת שבה כתב מה ששמע מהמשפיעים שלו. לדוגמה, היו שם ביאורים על תניא ששמע מ' גרונוס, המשפיע בשיבת תומכי תמימים בליובאוויטש, וכן כמה דברים מעצמו. בתחילת המחברת היה כתוב: "לא כל מה שחושבים צריך לומר, לא כל מה שאומרים צריך לכתוב, ולא כל מה שכותבים צריך להדפיס".

הוא היה רב רשמי באחד מבתי הכנסת בראשון-לציון. פעם באו אליו שני בעלי-דין, באמרם שאינם רוצים להתדיין אצל רב העיר, אלא רוצים שר' שאול ידון בעניינם. ר' שאול שלח אותם מיד מביתו, הוא לא רצה שתהיה איזושהי פגיעה ברב העיר.

בתקופה שהיה בישיבה בתל-אביב נפטר אדמו"ר אחד שהישיבה שכרה ממנו חדר. אותו יהודי לא היה בעל-מדריגה גדול וגם לא למדן גדול. לר' שאול התעורר ספק האם להפסיק את הלימוד של הבחורים לשם השתתפות בהלוויה, או שהיות שגם הבחורים יודעים מי הוא ומה ערכו, לכן הייתה מחשבה שאין לבטל את הלימוד בגלל זה.

הוא התייעץ בזה עם הרב פוברסקי, שהיה אז מגיד שיעור בישיבה, והוחלט שכיוון שיש אנשים שחושבים שהוא אכן אדם גדול, לכן צריך ללכת להלוויה. זו דוגמה להסתכלות חינוכית.

מתוך הספר בדרכי החסידים שיוצא לאור במהדורה חדשה לקראת יריד החסידות של י"ט כסלו

מסירות-נפש - אין לכם, אברך שיוודע ללמד גמרא עם רש"י - גם אין לכם; מיטות יש לכם? ! לכו לישון...".

ר' יענקל' ז'ורוויצ'ער הגיע פעם לעיר בה ר' שאול היה המלמד, ונכנס לבית-הכנסת שלמדו בו. לפתע הגיעו שוטרים לערוך חיפוש. ר' שאול הספיק להתחבא בארון, אבל זה לא היה עוזר כיוון שהם הגיעו בעקבות הלשנה והיו מחפשים עד שהיו מוצאים אותו; ברם, כיוון שר' יענקל' היה שם, פנו אליו, בהיותם בטוחים שהוא המלמד, ולקחו אותו למעצר.

כאשר הגיעו לתחנת המשטרה, ר' יענקל' טען מיד שהטענה והאשמה כלפיו שהוא המלמד מופרכות לחלוטין, שהרי רק היום הגיע לעיר. הוא טען להם שבאפשרותם לבדוק זאת בתחנת הרכבת, שם רשום שהיום נכנס לעיר (באותם ימים הנוהג היה שהיו רושמים בכל יום את כל מי שהגיע ברכבת). השוטרים הלכו וברדקו, וכשראו שהוא צודק שחררו אותו. היה זה נס גדול, והדבר נתן לר' שאול את האפשרות לברוח ולחמוק מידם שוב.

דרך אגב, ר' יענקל' ז'ורוויצ'ער היה רב באיזו עיירה, אבל הוא היה רב כזה שכל הזמן נדד ברחבי רוסיה לפתוח 'חדרים' והיה במנוסה תמידית מהשלטונות. אמרו על כך בדיחה, שתמיד רצו לפטר אותו, אבל פשוט אף פעם לא מצאו אותו בבית...

ברבות השנים ר' שאול עלה לארץ, והוא היה המגיד-שיעור שלנו בישיבה בתל-אביב. היינו אז נערים בני חמש-עשרה. הוא היה יסודי מאוד, היה מסביר טוב מה השאלה של 'תוספות' ומה התשובה, מה ה'הוה' אמינא' ומה המסקנה. 'חקירות' ר' הפשטה' לא היו מסגנונו, לא כנגלה וכל-שכן שלא בחסידות, אבל הייתה לו ידיעה רחבה בחסידות ובפרט בלקוטי-תורה.

בפיו הייתה שגורה האמרה הבאה: דין הוא שבהמה שנשחטה ונמצא בה קרום [גלד], אם הוא בא מחמת מכה הבהמה איננה טריפה, ואם

התולדות

בסדרה 'התולדות' מוגש תוכן של התוועדויות חסידיות עם דמויות חסידיות ייחודיות. אלו ההתוועדויות הרבות שקראתם בקרוב אליך, ועוד רבות נוספות. אלה ספרים מעשירים ומרוממים, המעניקים לקורא את החוויה החסידית במלוא עוצמתה ויופיה.

חדש! חלק ב

הרב שבתאי סלביצקי שליט"א

הרב חיים-שלום דייטש שליט"א

הרב שניאור זלמן גופין שליט"א

הרב עדין אבן-ישראל (שטיינזלץ) ז"ל

להשיג ביריד ספרי החסידות י"ט כסלו תשפ"ב, בנייני האומה ירושלים

ספר אור החיים

הוצאת אור החיים

יש לי הרבה בקשות מה', ואני מרגישה שאני מבקשת יותר מדי בשביל הזכויות שיש לי...

הרעיון שבקשותינו מתבססות על זכויותינו הוא לא חסר כל הגיון, אבל הוא גם מזערי וגם מסוכן מאוד. הוא מזערי מכיוון שלעומת כל הטוב שאנו זוכים לו, ודאי קיבלנו שפע לאין ערוך ממה שמגיע לנו עוד בטרם הגענו לגיל הבחירה, וכמו שאומר הכתוב בשמו של ה' יתברך "מי הקדימני ואשלם", מי הוא זה אשר זכויותיו קודמות לטובת ה' עליו? והוא גם מסוכן מאוד, מפני שאם מקבלים שפע אנו עלולים לייחס זאת לעצמנו, בעוד שבאמת הכל טובת ה' עלינו. ואם לא מקבלים, אז עלולה להיווצר תחושה שאנחנו רחוקים ללא תקנה.

וכל זה אינו אמת, העיקר הוא שהשם נותן לנו מטובו הגדול. כפי שאומרת הגמרא, "כל שנה שרשה בתחילתה מתעשרת בסופה", כלומר שכשישראל עובדים כרשים שאין להם זכויות דווקא על ידי זה הם זוכים לעשירות גדולה של טוב ה', אך כשהם באים לטעון לזכויותיהם מידת הדין בוחנת ומודדת והתוצאות אינן רצויות. ועל כך אומר דוד המלך משורר התפילה הגדול: "תפילה לעני כי יעטוף", ומתוך כך "לפני ה' ישפוך שיחור". ודווקא היא פותחת שער לעשירות גדולה ברוחניות ובגשמיות ובכל מילי דמיטב.

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

האם מצוות "פרו ורבו" לא מתנגשת עם בעיות האקלים והתפוצצות האוכלוסין בעולם?

אם ננהג בתבונה ובאכפתיות, נגלה שיש מקום ברוחב על פני הארץ ובמעמקי הלב לעוד אנשים רבים. ובוודאי שהדבר נכון באופן מיוחד לגבי האומה הישראלית, שהרי כל נשמה של יהודי היא חלק א-לוה ממעל ממש, שמאירה את העולמות ומזככת את האנושות ומקדמת את הימים שבהם יהפכו כל העמים לקרוא שפה ברורה בשם ה'.

ואמנם פרטי מצוות פרו ורבו והחיובים והאיסורים הנלווים להם בענייני הילודה והבית, חלקם הגדול מיוחד לישראל. ועוד שאנו בדרך שבו הגאולה הולכת ומתפתחת, ואנו זקוקים מאוד לדורות של יהודים שימשיכו ויסיימו את תהליך הבאת הגאולה לעולם. וכל נשמה של יהודי היא אור נוסף בתפקיד הגדול הזה.

החששות המוגזמים נובעים פעמים רבות מחולשה ברצון להביא ילדים לעולם בכלל, ולא רק בגלל בעיות כאלו ואחרות, ומתורצים בקשיי פרנסה, הנאות החיים וחופש של חירות מטיפול בילדים שמצריכים הרבה משאבים. וכל החולשות האלה מתכנסות להגזמה גדולה שלעתים באה מחולשה בהכרת עומק הטוב שיש בחיים עצמם.

והנה למרות גידול הילודה תוחלת החיים עולה, הרעב יורד, המחלות מתמעטות, ואנו בתקופת שפע מופלא שדווקא קוראת להרבות חיים. אשרי מי שזוכה להיות דבוק בחיים גם במובנם הפשוט והטבעי של מצוות פרו ורבו, שכולל במידה מסוימת את כל בני האדם.

מה הכוונה "זנפשי כעפר לכל תהיה", האם אני רוצה שידרכו עלי?

אפשר לצייר את המשל הזה בצורה משפילה ומוחקת ולהדגיש תחושות רעות ותערומת גדולה על רבותינו ששיבצו משפט כזה בתפילה. אך לא זוהי הדרך הנכונה והמומלצת... מספיקה מעט אינטליגנציה כדי להבין שיש כאן משל מעורר ועמוק למסירות לזולת.

כשאדם משרת לדוגמה בתפקיד רם כרב גדול או ככעל משרה חשובה במגזר הציבורי, ועושה מלאכתו נאמנה במסירות גדולה למרות שמבחינה כלכלית יכול היה להרוויח הרבה יותר בעסקיו הפרטיים (ויש רבים-רבים כאלה), הרי הוא מתגלה כאדם שעושר החיים שלו מפרה ותורם לכל הציבור שנוקק לתרומתו. ואם אדם הוא עובד השם, לומד תורה לשמה ומתפלל על כלל ישראל ועל כל העולם כולו, הרי הוא נעשה שותף למעשה בראשית וכל העולם מתעלה בעבורו. נקודה זו מתבטאת בביטוי "זנפשי כעפר לכל תהיה", ששכחת ההנאות הצרות והאגואיסטיות, והחלפתן בהתרוממות, אכפתיות והתמסרות כדי שכל העולמות כולם יהיו מעורבים באור אלוהי בגשמיותם ורוחניותם, היא מעלה עליונה ביותר.

הירשמו עכשיו למחזור החדש של לימודי סיעוד BSN
הלימודים מתחילים בתאריך: י"א טבת תשפ"ב, 15.12.2021

בואו ללמוד תואר מלא בשליחות, הגשמה עצמית וסיפוק.

בית מדרש בראשות הרב יוסף צבי דימון

יסי לימוד מרוכזים

חדשנות לימודית

מערך מלגות רחב

שנה ראשונה חיים בלוגרי צבא